

MERIMETSOT
TAMMISAARI-POHJAN
KALATALOUSALUE
TOIMENPIDEOHJELMA

versio 2.1

Sisältö

Johdanto.....	4
Tammisaari - Pohjan kalatalousalue.....	5
Merimetsokannan kehitys alueella.....	8
Yhdyskunnat.....	8
Kokonaismäärä.....	9
Yhdyskuntien koon kehittyminen.....	9
Ruokailualueet pesintäaikana.....	11
Ruokailu ja lepopaikat pesinnän jälkeen.....	12
Merimetsojen vuotuinen saaliin määrä.....	13
Kalatalous tarkastelualueella.....	15
Kaupallisen kalastuksen saalistilastot.....	15
Kaupallisen kalastuksen saaliin määrän kehitys suhteessa merimetsojen määrään.....	16
Kalataloudellisesti merkittävät alueet.....	17
Poikastuotantoalueet.....	17
Kalastuskieltoalueet.....	21
Kaupalliseen kalastukseen soveltuvat alueet.....	22
Kaupallisen kalastuksen vakiintuneet pyydysalueet.....	23
Kalastusmatkailuun soveltuvat alueet.....	24
Vahinkojen kuvaus.....	25
Kansanterveys ja yleinen turvallisuus.....	25
Vakavan vahingon estäminen.....	27
Kaupalliselle kalastukselle aiheutuva vakava vahinko.....	27
Kasviston ja eläimistön suojeleminen.....	27
Siika.....	27
Vaelluskalat.....	28
Ehdotetut torjuntatoimenpiteet ja niiden perustelut.....	30
Ampuminen.....	30
Häirintä.....	30
Pesintätulosten heikentäminen.....	30
Suojelualueet ja muiden luontoarvojen huomioiminen.....	30

Kartat

Kartta 1: Tammisaari - Pohjan kalatalousalueen sijainti.....	5
Kartta 2: Merimetsojen pesintä Tammisaari-Pohjan kalatalousalueella sekä sen välittömässä läheisyydessä.....	8
Kartta 3: Merimetsojen yhdyskuntien sijainti verrattuna ruokailualueisiin.....	11
Kartta 4: Merimetsojen ruokailualueet ja lepopaikat pesintäajan jälkeen.....	12
Kartta 5: Ahvenen kutualueet verrattuna merimetsojen käyttämiin ruokailualueisiin ja lepopaikkoihin.....	17
Kartta 6: Hauen kutualueet verrattuna merimetsojen ruokailualueisiin ja lepopaikkoihin.....	18
Kartta 7: Kuhan kutualueet verrattuna merimetsojen ruokailualueisiin ja lepopaikkoihin.....	19
Kartta 8: Kampelan kutualueet verrattuna merimetsojen ruokailualueisiin ja lepopaikkoihin.....	20
Kartta 9: Rauhoitusalueet verrattuna merimetsojen ruokailualueisiin ja lepopaikkoihin.....	21
Kartta 10: Kaupalliseen kalastukseen soveltuvat alueet kattavat koko kalatalousalueen merialueen lukuunottamatta väyläalueita.....	22
Kartta 11: Pyydysalueet verrattuna merimetsojen ruokailualueisiin ja lepopaikkoihin....	23
Kartta 12: Kalastusmatkailulle soveltuvat alueet verrattuna merimetsojen ruokailualueisiin ja lepopaikkoihin.....	24
Kartta 13: Kalatalousalueella olevat uimarannat ja uimapaikat.....	25
Kartta 14: Uudenmaan maakuntakaava kalatalousalueen alueelta.....	26
Kartta 15: Kaupallisen kalastuksen käyttämä alue ja merimetsoyhdyskunnat sekä lepopaikat pesintäajan ulkopuolella.....	27
Kartta 16: Vaelluskalojen käyttämä nousuväylä merialueella.....	28
Kartta 17: Natura 2000 verkoston mukaisia suojelualueita (SPA Lintudirektiivin mukaisia erikois suojelualueita).....	31
Kartta 18: Natura 2000 verkoston SAC määritelmän mukaiset suojelualueet.....	31
Kartta 19: Tammisaari-Pohjan kalatalousalueella olevat EMMA alueet.....	31

Kaviot

Kaavio 1: Merimetsojen pesämäärän kehittyminen.....	9
Kaavio 2: Merimetsojen lintumäärän kehittyminen.....	10
Kaavio 3: Merimetsojen syömän kalan kokonaismäärä.....	13
Kaavio 4: Merimetsojen syömän ahvenen ja kuhan määrä.....	13
Kaavio 5: Merimetsojen syömän ahvenen ja kuhan määrä.....	14
Kaavio 6: Kaupallisen kalastuksen saalismäärät (2010 ... 2022).....	15
Kaavio 7: Kaupallisen kalastuksen saalismäärät (2010 ... 2022).....	15
Kaavio 8: Kaupallisen kalastuksen saalismäärän kehitys suhteessa merimetsojen määrään.....	16

Johdanto

Tammisaari – Pohjan kalatalousalue on laatinut toimenpideohjelman merimetsojen vähentämiseksi. Tammisaari – Pohjan kalatalousalue katsoo, että merimetsoilla on huomattavan negatiiviset vaikutukset kalastoon, kalatalouteen, vapaa-ajan kalastukseen sekä rauhalliseen asumiseen ja oleskeluun merimetsoyhteiskuntien läheisyydessä.

Merimetsot ja niiden negatiiviset vaikutukset on käsitelty myös kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelmassa. Timo Salmia, Loviisan saariston kalatalousalueen hallituksen jäsen on laatinut pääasiassa ohjelman. Hänen apunaan ja tukenaan ohjelman laadinnassa, ovat olleet hallituksen jäsenet ja toiminnanjohtaja.

Salmia on myös Uudenmaan merimetsotyöryhmän jäsen ja osallistunut Luonnonvarakeskuksen Rekofi-hankkeeseen. Hankkeessa kerätään havaintomateriaalia ja tietoa, jotta poikkeuslupien hakeminen olisi helpommin perusteltavissa. Lisäksi Salmia on mukana Suomen ympäristökeskuksen (SYKE) hankkeessa jossa kerätään tietoa merimetsojen liikkeistä pesintäkauden ulkopuolella.

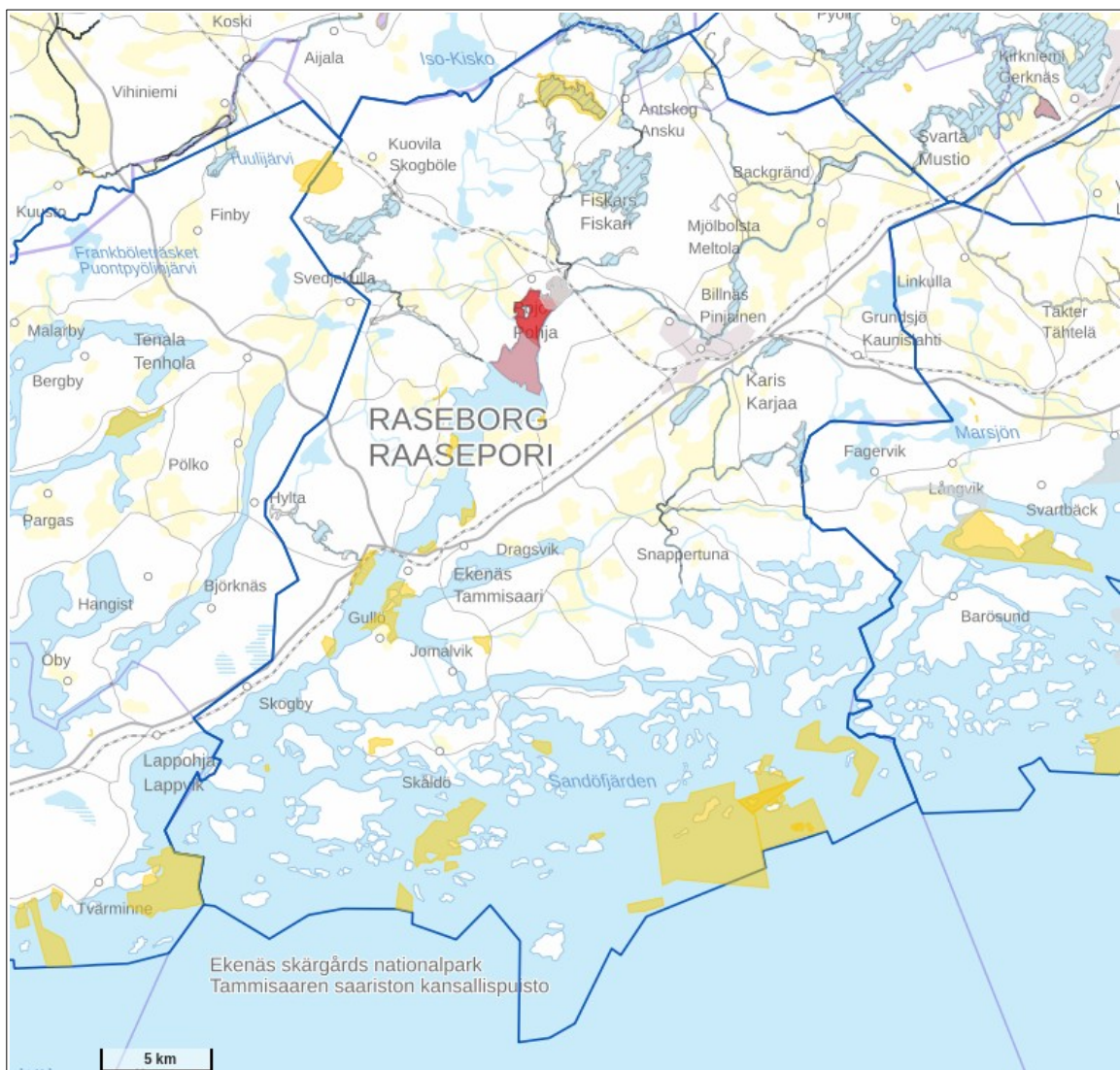
Toimenpideohjelma perustuu Loviisan saariston kalatalousalueella laadittuun runkoon jota varten on saatu tukea Varsianis-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY) kalastonhoitomaksuvaroista. Tukipäätöksessä todetaan, että suunnitelma on ensimmäinen laatuaan Uudellamaalla ja Suomenlahden rannikon muut kalatalousalueet, alueiden omistajat tai muut tahot voivat käyttää toimenpideohjelmaa mallina haettaessa poikkeuslupia.

Merimetsojen määrä perustuu SYKE:n vuosittain keräämään kuntatasoiseen tietoon merimetsojen pesinnöistä.

Tammisaari - Pohjan kalatalousalue

Alla käyttö- ja hoitosuunnitelmasta lyhyt yhteenveto kalatalousalueen vesistöjen rakenteesta. Tässä tarkastelussa liittyen merimetsoihin rajoitutaan tarkastelemaan vaikutuksia merialueella.

Tammisaari-Pohjan kalatalousalue on yksi Uudenmaan rannikon kalatalousalueista. Tammisaari-Pohjan kalatalousalueeseen sisältyy virtavesiä, järviä ja merialuetta. Kalatalousalueen vesipinta ala on yhteensä 34 036 hehtaaria (MML 11/2016, paikkatietoaineisto). Alueesta virtavettä on 109 ha, järviä on yhteensä 3 925 hehtaaria ja merialuetta 30 002 hehtaaria. Vedet sijaitsevat pääosin Raaseporin kaupungin alueella. Pieni osa alueen koillisosassa sijaitsee Lohjan kaupungin alueella. Tammisaari-Pohjan kalatalousalue noudattaa entisen Tammisaari-Pohjan kalastusalueen rajaa. Tammisaari-Pohjan kalatalousalue rajautuu lännessä Länsi-Uudenmaan kalatalousalueeseen, luoteessa Lounais-Suomen kalatalousalueeseen, koillisessa Karjaan vesistön kalatalousalueeseen ja itäpuolella Inkoon kalatalousalueeseen (Kartta 1)

Kartta 1: Tammisaari - Pohjan kalatalousalueen sijainti

Tammisaari - Pohjan kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelmassa on käsitelty merimetsoihin liittyvää ongelmaa seuraavasti:

Tammisaari-Pohjan kalatalousalueella kalastavat kaupalliset kalastajat listasivat tärkeimmiksi kalastusta haittaavaksi tekijöiksi hylkeiden ja merimetsojen aiheuttamat vahingot, vapaa-ajankalastajien runsaan määrän sekä pienentyneet arvokalakannat. Lisäksi alueella on paljon veneliikennettä. Vapaa-ajankalastajien koetaan kuitenkin vähentyneen kalakantojen heiketessä. Vedet koettiin myös kuormittuneiksi ylimääräisten ravinteiden vuoksi ja muiden haitta-aineiden vuoksi, ja saaristossa esiintyy kuolleita pohjia, mikä haittaa kalastusta.

Alueella on runsaasti myös merimetsoja (Phalacrocorax carbo sinensis). Vuonna 2020 Tammisaari-Pohjan kalatalousalueella eli kolme yhdyskuntaa. Kalatalousalueen tietojen mukaan Sandöfjärdenin länsiosassa on kaksi koloniam, toinen Abborrlangenilla ja toinen karikolla Barnholmenin läheisyydessä. Kolmas kolonia sijaitsee Stadsfjärdenissä Kalvholmenilla. Vuoden 2020 aikana Mustionjoella otettiin uudet kalatiet käyttöön. Se oli merkittävä taloudellinen investointi. Merilohella ja -taimella on nyt kalatien valmistumisen jälkeen mahdollisuus nousta jokeen. Lohen ja taimenen esiintyminen on tärkeää muun muassa uhanalaisen jokihelmisimpukan lisääntymisen kannalta. Kun lohen ja taimenenpoikaset vaeltavat merialueelle kasvamaan sukukypsiksi, niiden ainoa muuttoreitti kulkee Tammisaaren edustalla Stadsfjärdenin merimetsokolonian ohitse.

Käyttö- ja hoitosuunnitelmassa määritellään osatavoite 5 seuraavasti:

Hylkeiden ja merimetsojen kaupalliselle kalastukselle ja myös vapaa-ajankalastukselle aiheutuvat haitat vähenevät nykyisestä tasosta. Keskeisiä haittoja ovat kalakantojen heikkeneminen, pyydysten rikkoontuminen ja saaliskalojen vahingoittuminen. Kalatalousalue harkitsee ja toteuttaa mahdollisuuksien mukaan kaikki soveltuvat lainmahdollistamat keinot hylkeiden ja metsojen kala- ja kalastusvahinkojen vähentämiseksi. Lisäksi kalatalousalue tekee yhteistyötä muiden rannikon kalatalousalueiden kanssa ja seuraa kehitystä merimetsojen ja hylkeiden torjuntakeinojen kehitystä sekä osallistuu merimetsotyöryhmään. Pesivien parien ja vaeltavien merimetsojen määrää rajoitetaan Tammisaari-Pohjan alueella ja uusien kolonioiden syntyminen estetään suunnittelukaudella. Tulevalla suunnittelukaudella arvioidaan yhdessä muiden Suomenlahden kalatalousalueiden kanssa kuinka suuri merimetsojen määrä voi olla olemassa olevissa kolonioissa, että vältetään leviäminen viereisille kalatalousalueille. Kalatalousalue yrittää vaikuttaa päätöksentekoon, jotta sekä hylkeiden että metsojen kantaa rajoitettaisiin. Lisäksi autetaan saalisvahinkotietojen keräämisessä. Nykyisten keinojen ei katsota olevan riittäviä haittojen torjumiseen. Tämä osatavoite on tärkeä myös osatavoitteen 4 toteutumiselle. Toteutumista mitataan haastattelemalla alueen I-luokan kalastajia.

Merimetsoista on lisäksi kirjattu käyttö- ja hoitosuunnitelmaan seuraavasti:

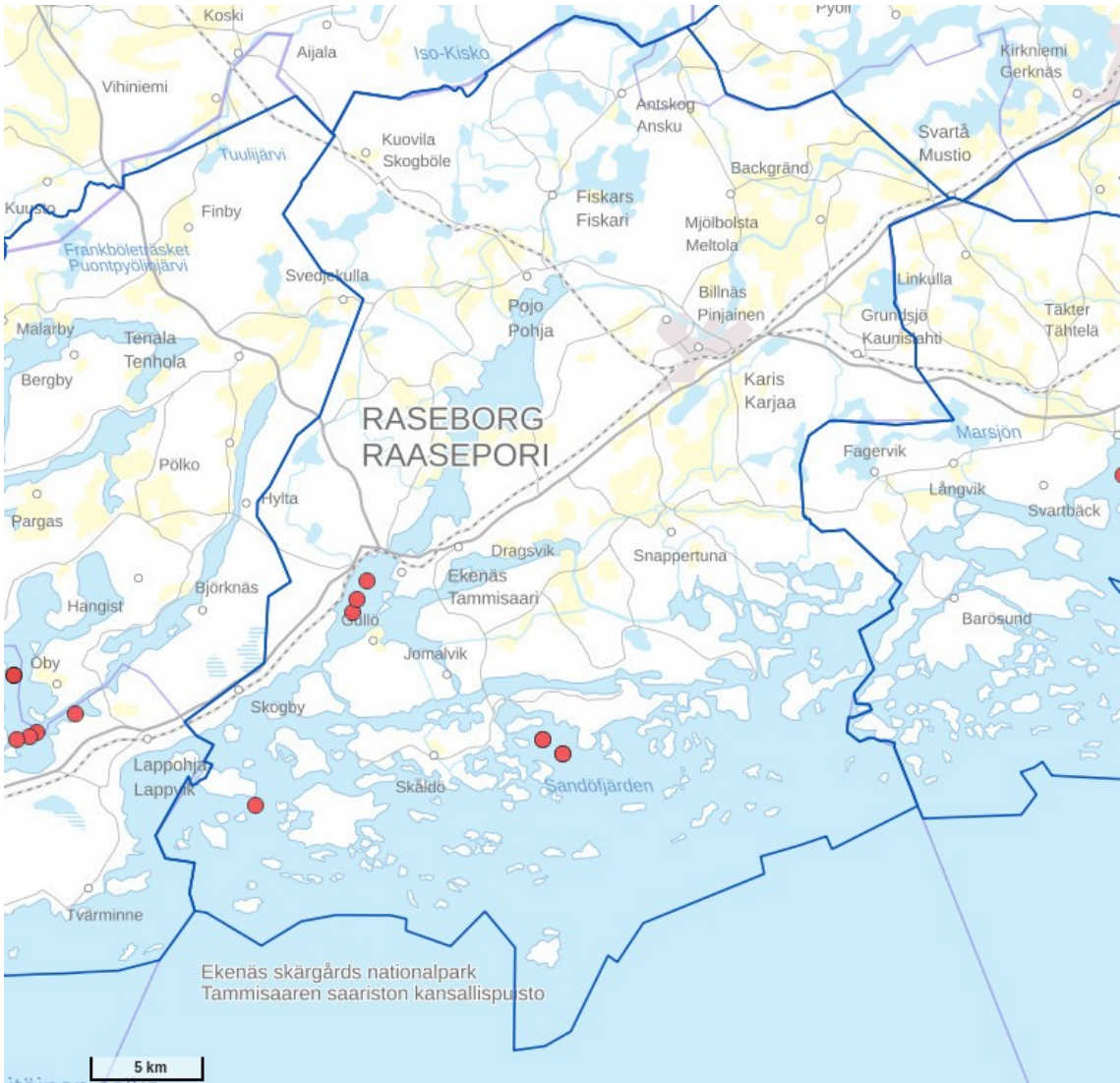
Merimetson (Phalacrocorax carbo sinensis) historia nykyisellä Itämeren alueella ulottuu arkeologisten luustolöydösten mukaan jääkauden jälkeisiin merivaiheisiin (MMM, 2012). Merimetsa on kuitenkin hävitetty Itämeren alueelta 1900-luvulla ja se on palannut 1950-luvulla takaisin. Merimetsot alkoivat levittäytyä voimakkaasti 1980-luvulla. Merimetson pesintä Suomessa ja Tammisaareissa alkoi vuonna 1996. Merimetsa on Suomessa luonnonsuojelulaissa rauhoitettu ja siihen kohdistuvat toimenpiteet edellyttävät poikkeuslupaa ELY-keskukselta (Ympäristöministeriö, 2019). Poikkeuslupien saaminen koetaan alueella hankalaksi. Samoin merimetsojen kannan huomattava vähentäminen alueelta koetaan haasteelliseksi omin voimin, koska niillä on laajat elinalueet. Suomenlahdella esiintyvien merimetson vaikutuksia kalakantoihin on tutkittu vuonna 2019 päättyneessä hankkeessa (Byholm, 2019). Hankkeessa merimetsuille kiinnitettiin GPS-lähettimeä, joilla seurattiin lintujen liikkumista. Pesivät linnut liikkuvat pääosin 5–15 km etäisyydellä yhdyskunnasta. Pesimättömät linnut liikkuvat pitkiäkin matkoja ja vierailivat muissa yhdyskunnissa. Merimetson aiheuttamien konfliktien vähentämiseksi rannikolle on perustettu alueellisia merimetsotyöryhmiä. Vuonna 2019 julkaistiin myös kansallinen merimetsostrategia ja toimenpidesuunnitelma (Ympäristöministeriö, 2019). Siinä tavoitteeksi esitettiin vuorovaikutuksen kehittämistä eri toimijoiden ja viranomaisten välillä, viestinnän parantamista ja tutkimuksen hyödyntämistä koko Itämeren alueelta, poikkeuslupaprosessin kehittämistä ja tehostamista. Strategiassa korostettiin myös paikallisen tiedon tärkeyttä ongelman ratkaisussa. Merimetsojen kalastukselle, kalakannoille ja vesialueiden pilaantumisen merimetsojen pesimäpaikkojen yhteydessä aiheuttamien vahinkojen estämiseksi tarvitaan kantojen hoitosuunnitelma. Kalatalousalue ehdottaa munien pistämistä ja öljyttämistä hyödyllisinä menetelminä toimintasuunnitelman puitteissa. Merimetson aiheuttamia vahinkoja ei voida ratkaista muutamien yksilöiden ampumista koskevalla hakumenettelyllä. Kalatalousalue

kokee, että merimetsoja on tutkittu Suomessa riittävästi, 24 vuotta, antamatta vastauksia tärkeisiin kysymyksiin. Lisäksi Ruotsista ja Tanskasta on saatavana tutkimustuloksia, joita voidaan soveltaa myös Suomessa. Merimetsoa koskevissa toimilupahakemuksissa olisi käytettävä käänteistä todistustaakkaa, mikä tarkoittaa, että viranomaisten olisi toimitettava todisteet siitä, että merimetso ei aiheuta vahinkoa kalakannoille, kalastus- ja kalavesille.

Merimetsokannan kehitys alueella

Yhdyskunnat

Tammisaari-Pohjan kalatalousalueella oli vuonna 2023 yhteensä 6 eri yhdyskuntaa. Kalatalousalueen välittömässä läheisyydessä on lisäksi Länsi-Uudenmaan kalatalousalueella 4 yhdyskuntaa. Inkoon kalatalousalueella Inkoon keskustassa olevan yhdyskunnan vaikutusta ei ole huomioitu koska se on yli 10km kalatalousalueen rajalta. Laskentateknisesti Yhdyskunnat jotka ovat lähempänä kuin 2.5km lasketaan yhdeksi yhdyskunnaksi virallisissa laskennoissa.

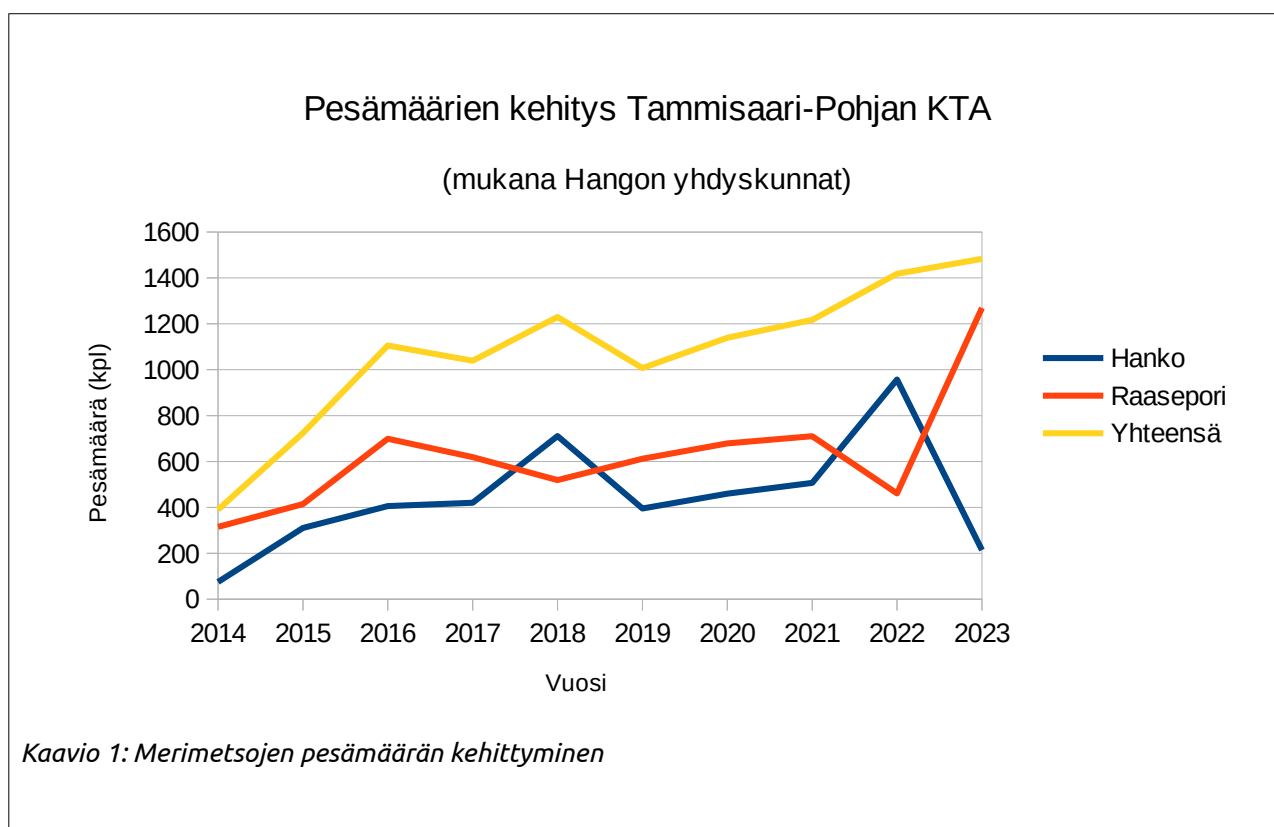

Kartta 2: Merimetsojen pesintä Tammisaari-Pohjan kalatalousalueella sekä sen välittömässä läheisyydessä

Kokonaismäärä

Kokonaismäärä tarkastelussa on huomioitu suoraan kalatalousalueella olevien yhdyskuntien määrä. Lisäksi Länsi-Uudenmaan kalatalousalueelta Hankoniemen pohjoispuolella lähellä kalatalousalueen rajaa olevat yhdyskunnat koska niiden käyttämät ruokailualueet ulottuvat Tammisaari-Pohjan kalatalousalueen puolelle. Inkoon puolella olevaa yhdyskuntaa ei ole huomioitu koska sen ruokailualue ei sellaisenaan ulotu Tammisaari-Pohjan kalatalousalueen puolelle. Yhdyskunnan koon määrittäminen perustuu Suomen Ympäristökeskuksen (SYKE) merimetsojen vuotuisen laskentaan.

Yhdyskuntien koon kehittyminen

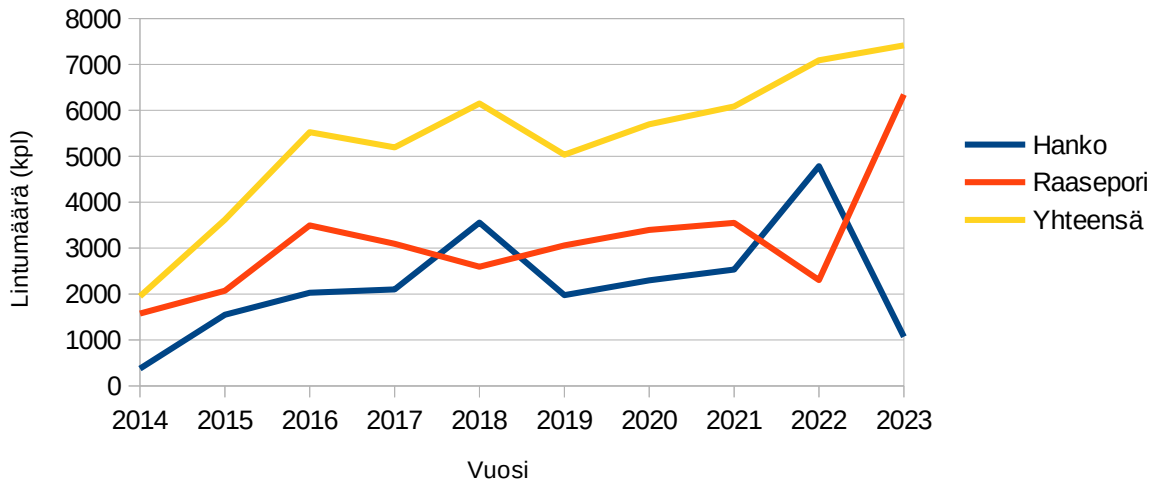
Lintujen määrän laskennassa on käytetty yleisesti hyväksyttyä laskentamallia jossa:

- Aikuisten lintujen määrä on pesien määrä x 2
- Nuorten 1-2v lintujen määrä on sama kuin pesien lukumäärä
- Saman kesän poikasten määrä on pesämäärä x 2

Näin laskettuna saadaan lintujen kokonaismäärä verrattuna laskennassa löytyneisiin pesiin.

Lintumäärän kehitys Tammisaari-Pohjan KTA

(mukana Hangon yhdyskunnat)

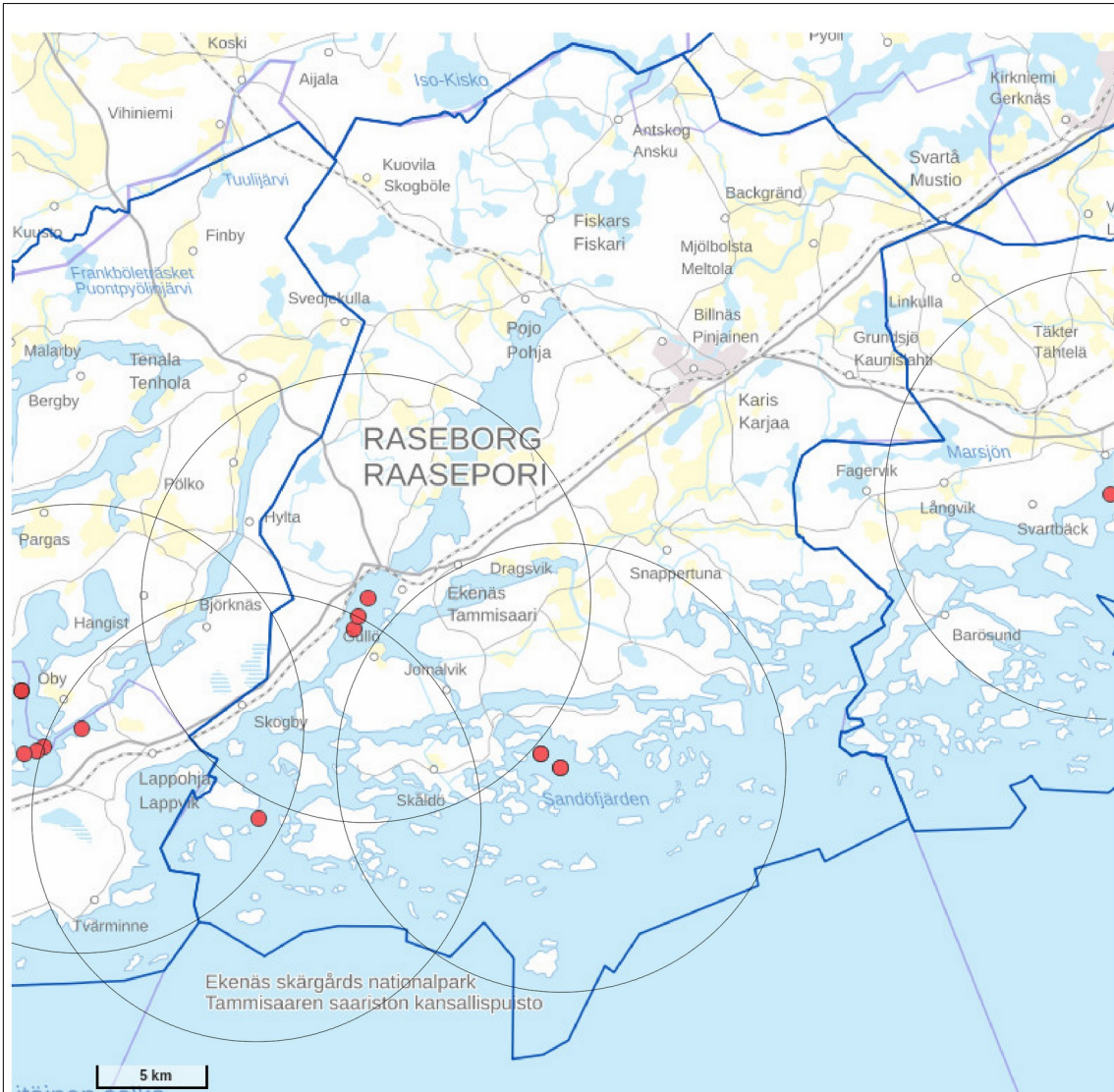

Kaavio 2: Merimetsojen lintumäärän kehittyminen

Yksittäisen kalatalousalueen lintumäärän seuranta ei välttämättä kerro täyttä totuutta. Linnut liikkuvat vuosittain jonkin verran ja niin näyttää tässäkin tapauksessa käyneen. Samaan aikaan kun Raaseporin puolella olevien yhdyskuntien lintumäärä on laskenut, näyttää Hangon puolella olevien yhdyskuntien lintumäärä kasvaneen lähes vastaavalla määrällä. Edelleen vuonna 2023 on tilanne muuttunut päinvastaiseksi. Hangon puolella lintumäärä on pienentynyt rajusti ja Raaseporin puolella taas kasvanut merkittävästi.

Ruokailualueet pesintäaikana

Alla olevalta kartalta käy selkeästi ilmi että pesinnän aikana ruokailualueet sijaitsevat varsin lähellä yhdyskuntia. Pääasiassa 5-10km säteellä yhdyskunnista. Tällöin juuri Tammisaaren eteläpuolella olevien yhdyskuntien ruokailu suuntautuu pohjois-koilliseen Pohjanpitäjänlahdelle. Lappohjan itäpuolisen yhdyskunnan ruokailu tapahtuu pesintäaikana joko pesimäpaikan välittömässä läheisyydessä tai Hangon pohjoispuolisella vesialueella. Sandofjärdenin yhdyskunnat ruokailevat yhdyskunnan lähivesillä.

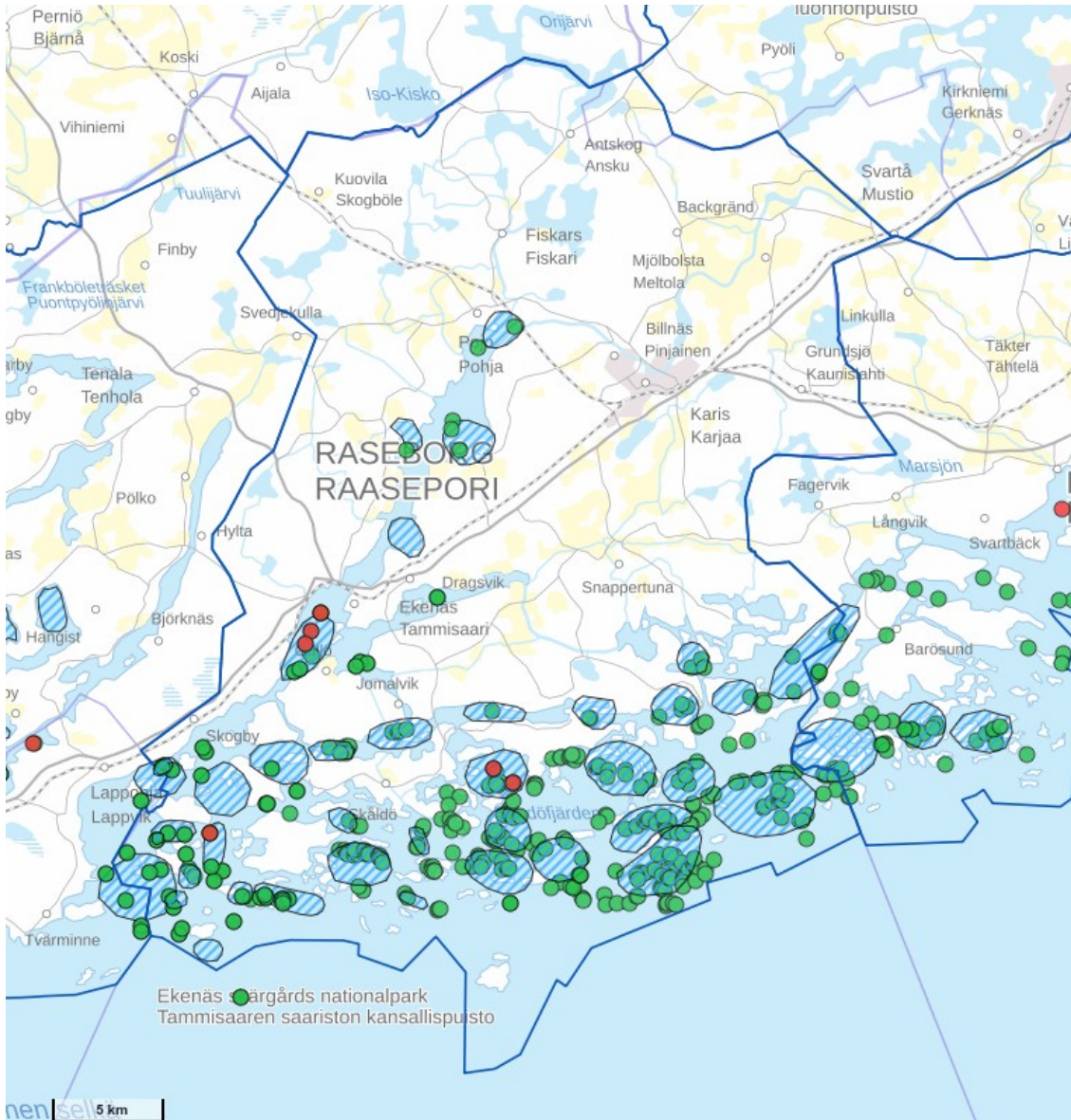

Kartta 3: Merimetsojen yhdyskuntien sijainti verrattuna ruokailualueisiin

(punainen pallo yhdyskunnan karkea sijainti ja musta ympyrä 10km säde yhdyskunnasta)

Ruokailu ja lepopaikat pesinnän jälkeen

Merimetsojen ruokailuun ja lepoon käyttämät alueet kattavat levittäytyvät pesinnän jälkeen kattavasti koko kalatalousalueen alueelle. Lintujen levittäytymistä tapahtuu myös kalatalousalueen pohjoisille kutualueille joka saattaa aiheuttaa alueen kalakannalle merkittäviä vahinkoja.

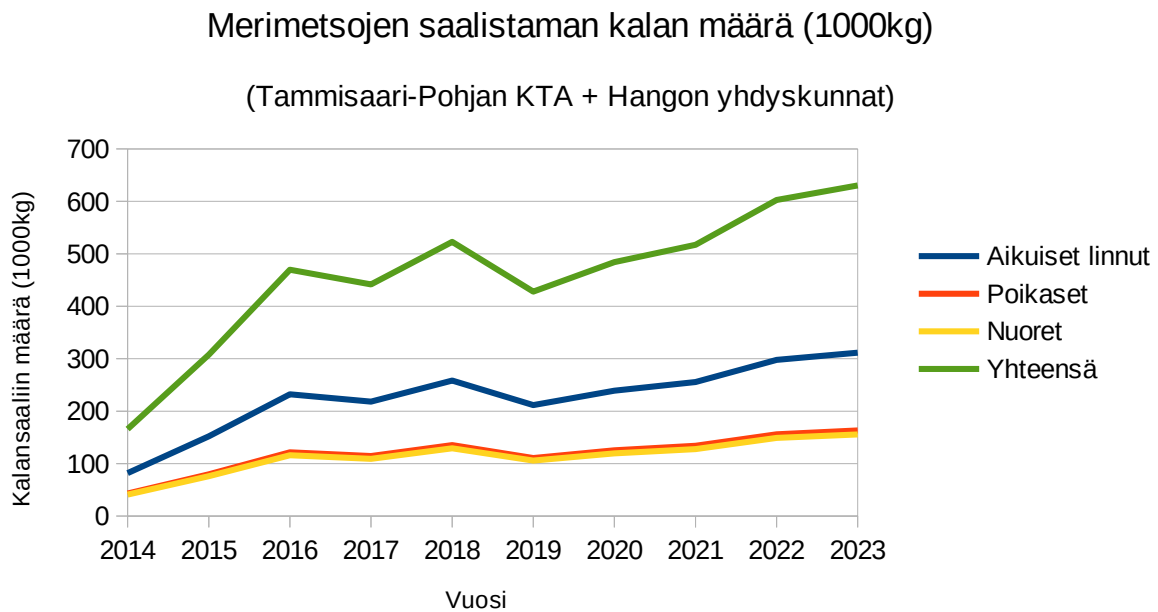

Kartta 4: Merimetsojen ruokailualueet ja lepopaikat pesintäajan jälkeen

(ruokailualueet - sininen viivoitettu alue, lepopaikat – vihreä pallo, yhdyskunnat – punainen pallo, tyhjät yhdyskunnat – harmaa pallo)

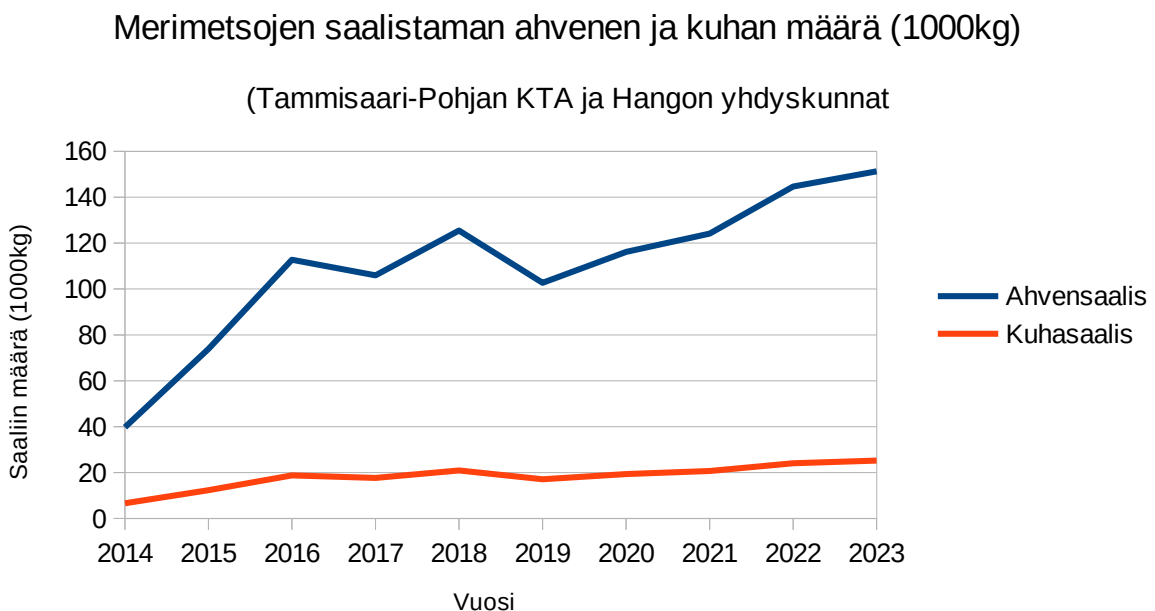
Tyypillisesti merimetsot kerääntyvät erikokoisiksi parviksi pesinnän jälkeen ja parvi vaihtaa muutaman päivän välein lepopaikkaa. Lepopaikan välittömässä läheisyydessä kalastetaan kunnes alue on tyhjä saaliskalasta jonka jälkeen parvi siirtyy toiselle alueelle. Tämä toistuu koko syksyn kunnes linnut lopulta muuttavat ennen talven tuloa.

Merimetsojen vuotuinen saaliin määrä

Kaavio 3: Merimetsojen syömän kalan kokonaismäärä

Laskennassa on käytetty arviota jossa aikuiset sekä ylivuotiaat linnut viipyvät alueella noin 7kk ja saman kesän poikaset 3.5 – 4kk. Päivittäinen ruokamäärä jolla kokonaismäärä lasketaan on 0.5kg / lintu

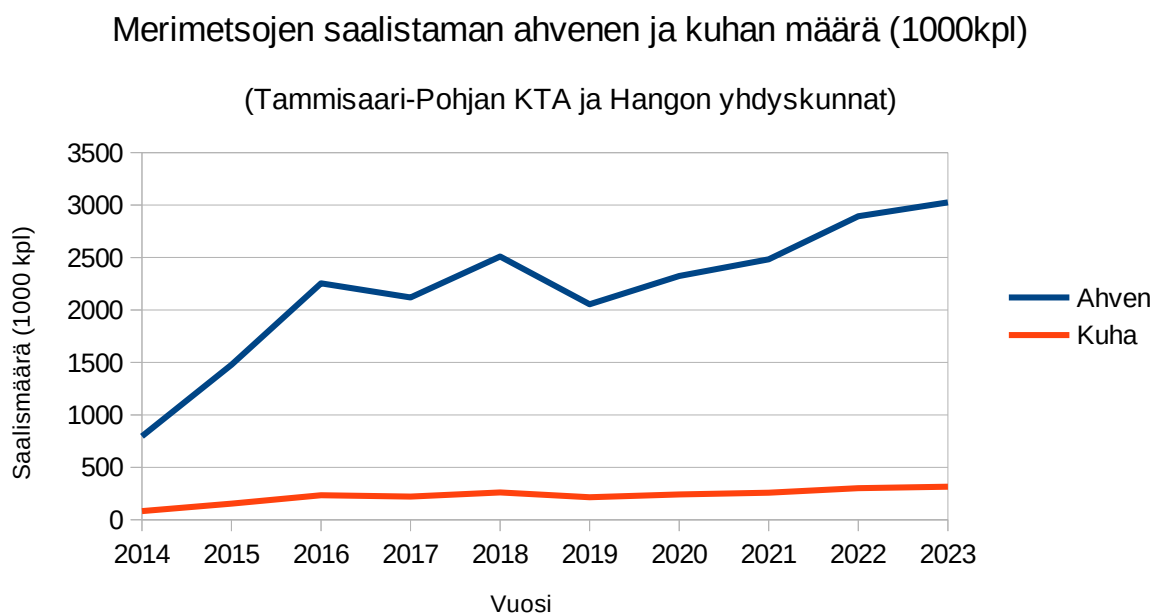

Kaavio 4: Merimetsojen syömän ahvenen ja kuhan määrä

Ahvenen osuus merimetson ravinnosta on noin 24% ja kuhan osuus 4% (RKTL:n työraportteja 19/2013)

Edelleen kun saalismäärät muutetaan kappaleiksi päästään tarkastelemaan kalakannasta merimetsojen saalistuksen seurauksena poistuvan kalan määrää. Laskennassa on lähdetty siitä oletuksesta että merimetso syö pääsääntöisesti 15-20cm pitkää kalaa jolloin 50g painoinen ahven on noin 16cm pitkä ja 80g painoinen kuha on noin 20cm pitkä.

Määrä jonka merimetsot saalistavat on merkittävä, koska saalistuspaine kohdistuu kaloihin jotka ovat jo ohittaneen luontaisen poistuman kannalta kriittisen vaiheen.

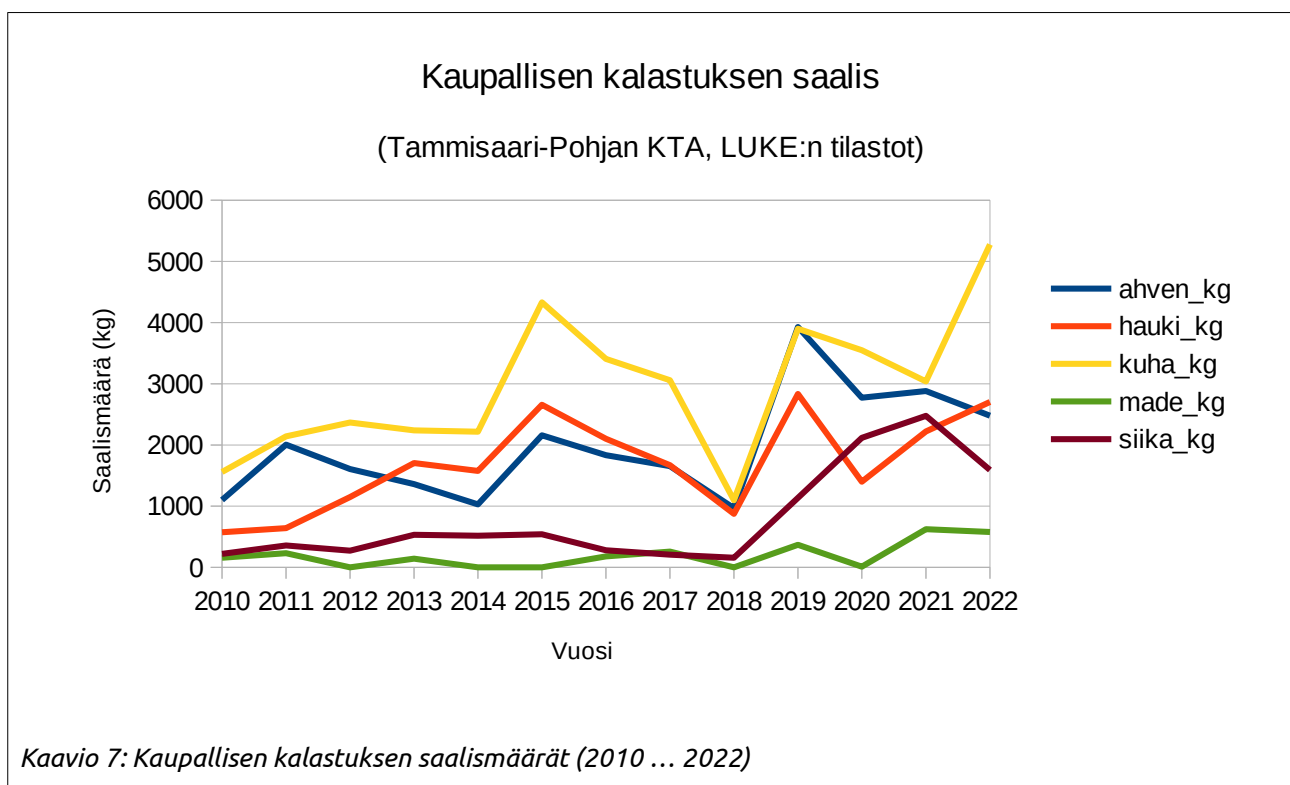
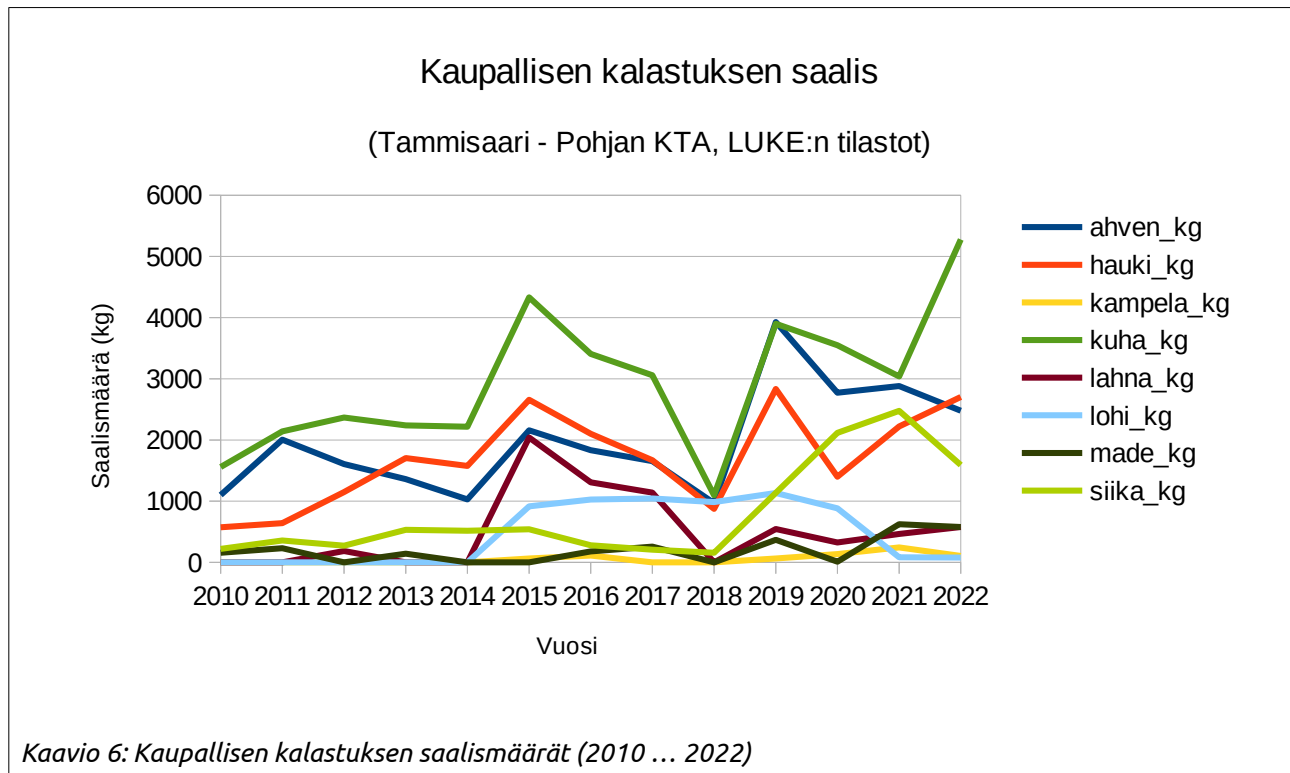

Kaavio 5: Merimetsojen syömän ahvenen ja kuhan määrä

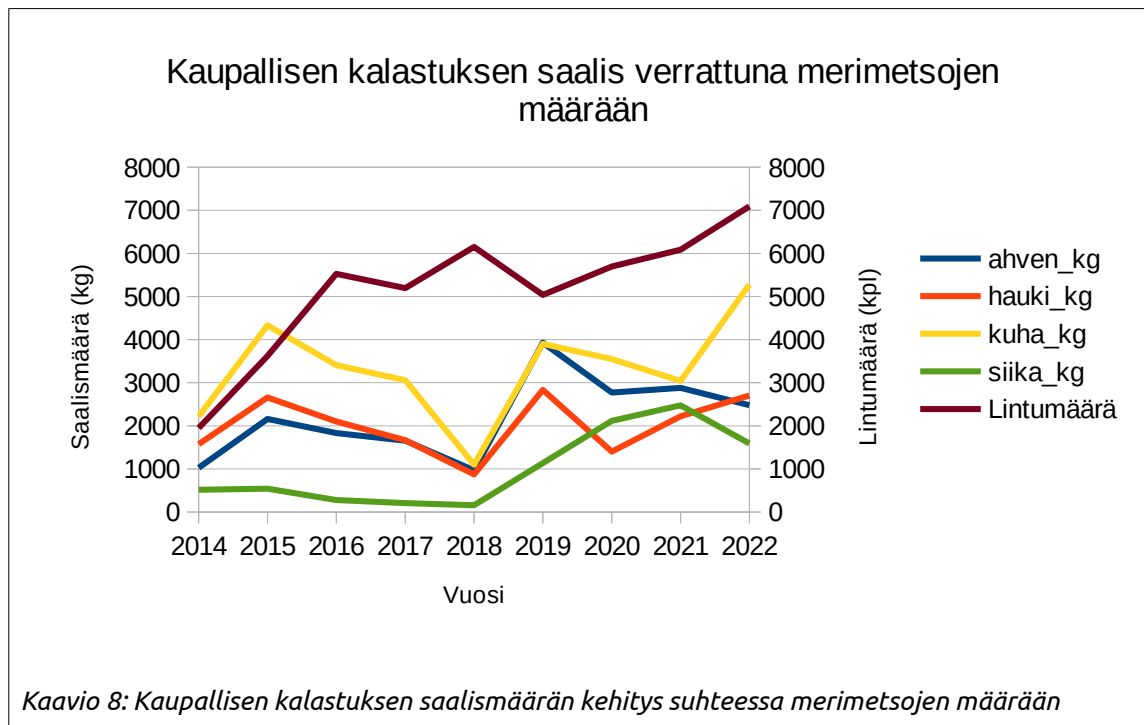
Kalatalous tarkastelualueella

Kaupallisen kalastuksen saalistilastot

Alla kaupallisen kalastuksen saalismäärät (kg) kalatalousalueen alueelta, lähde: Varsinais-Suomen elinkeino, liikenne ja ympäristökeskus (VarELY) ja Luonnonvarakeskus (LUKE)

Kaupallisen kalastuksen saaliin määrän kehitys suhteessa merimetsojen määrään

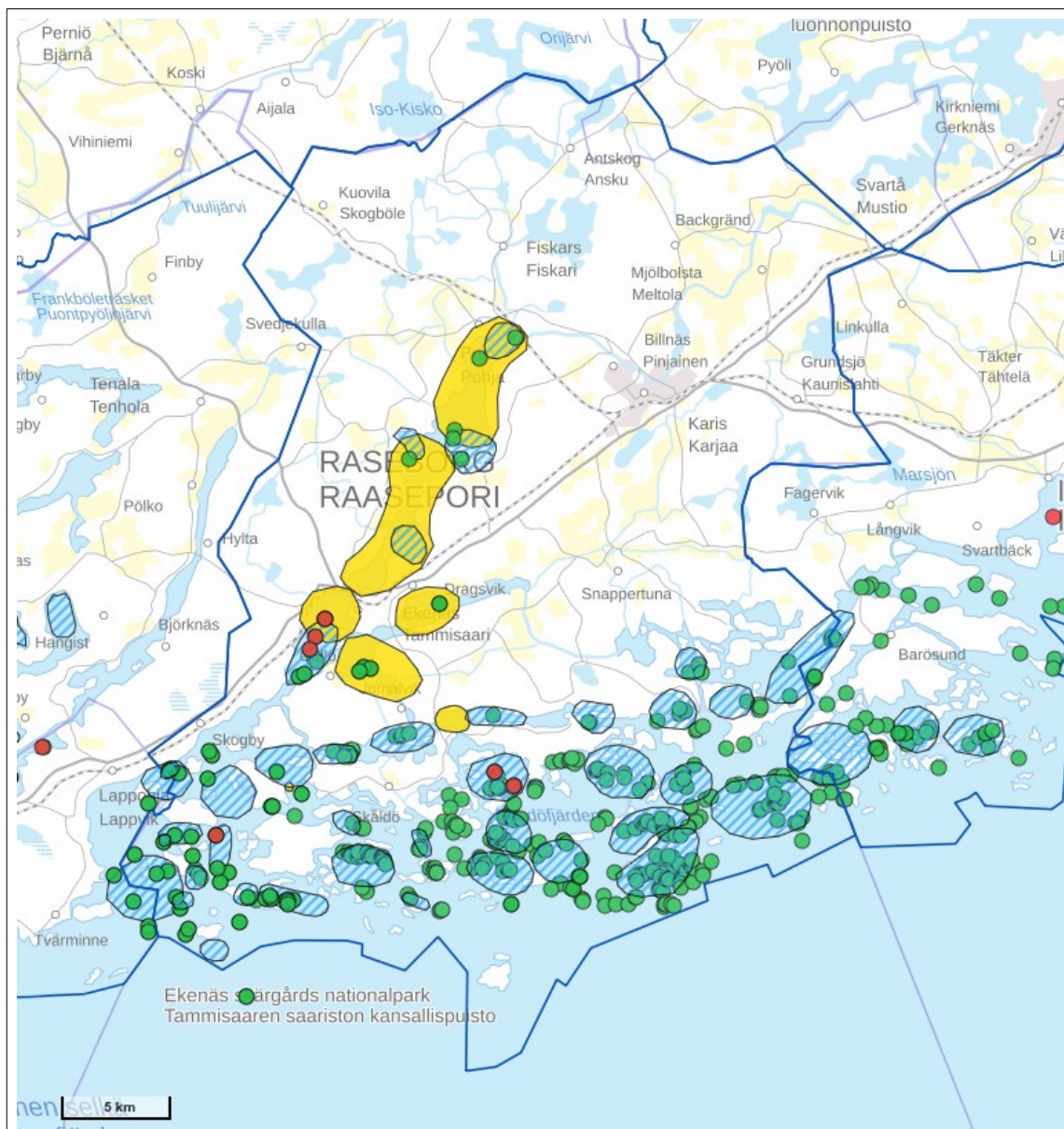
Yllä olevasta kaaviosta voidaan selkeästi tehdä muutamia havaintoja saalismäärien kehittymisestä. Kalakannat näyttäisivät lyhyen tarkastelujakson puitteissa elpyneen lukuunottamatta ahven ja siikakantaa. Merimetsojen määrä on kääntynyt muutaman taantumavuoden jälkeen voimakkaaseen nousuun.

Kalataloudellisesti vaikutukset ahven ja siikakannoille ovat merkittäviä.

Kalataloudellisesti merkittävät alueet

Poikastuotantoalueet

Ahvenen poikastuotantoalueet lähteenä VELMU-karttapalvelu (Vedenalainen meriluonnon monimuotoisuuden inventointiohjelma)

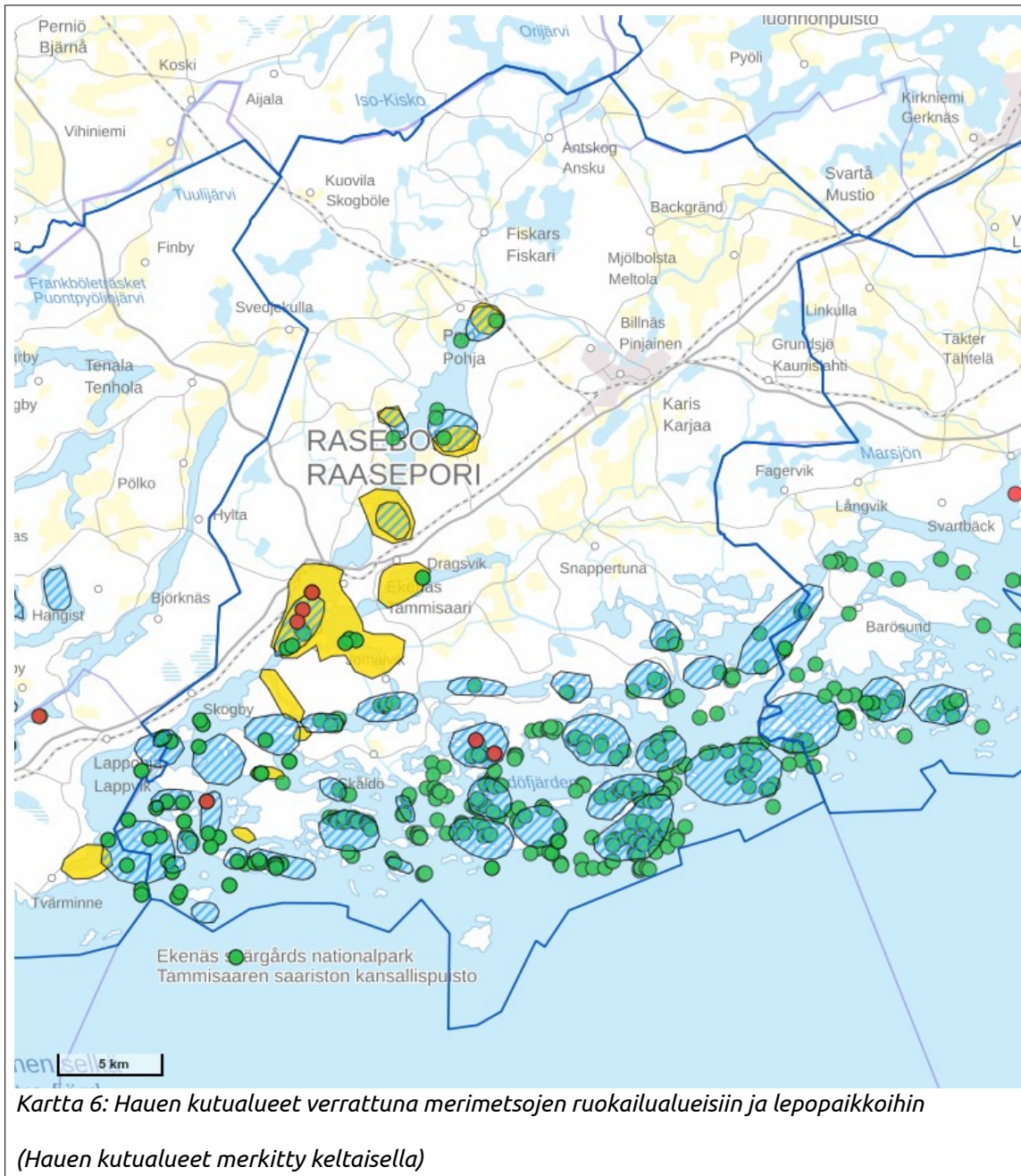

Kartta 5: Ahvenen kutualueet verrattuna merimetsojen käyttämiin ruokailualueisiin ja lepopaikkoihin

(ahvenen merkittävät kutualueet merkitty keltaisella)

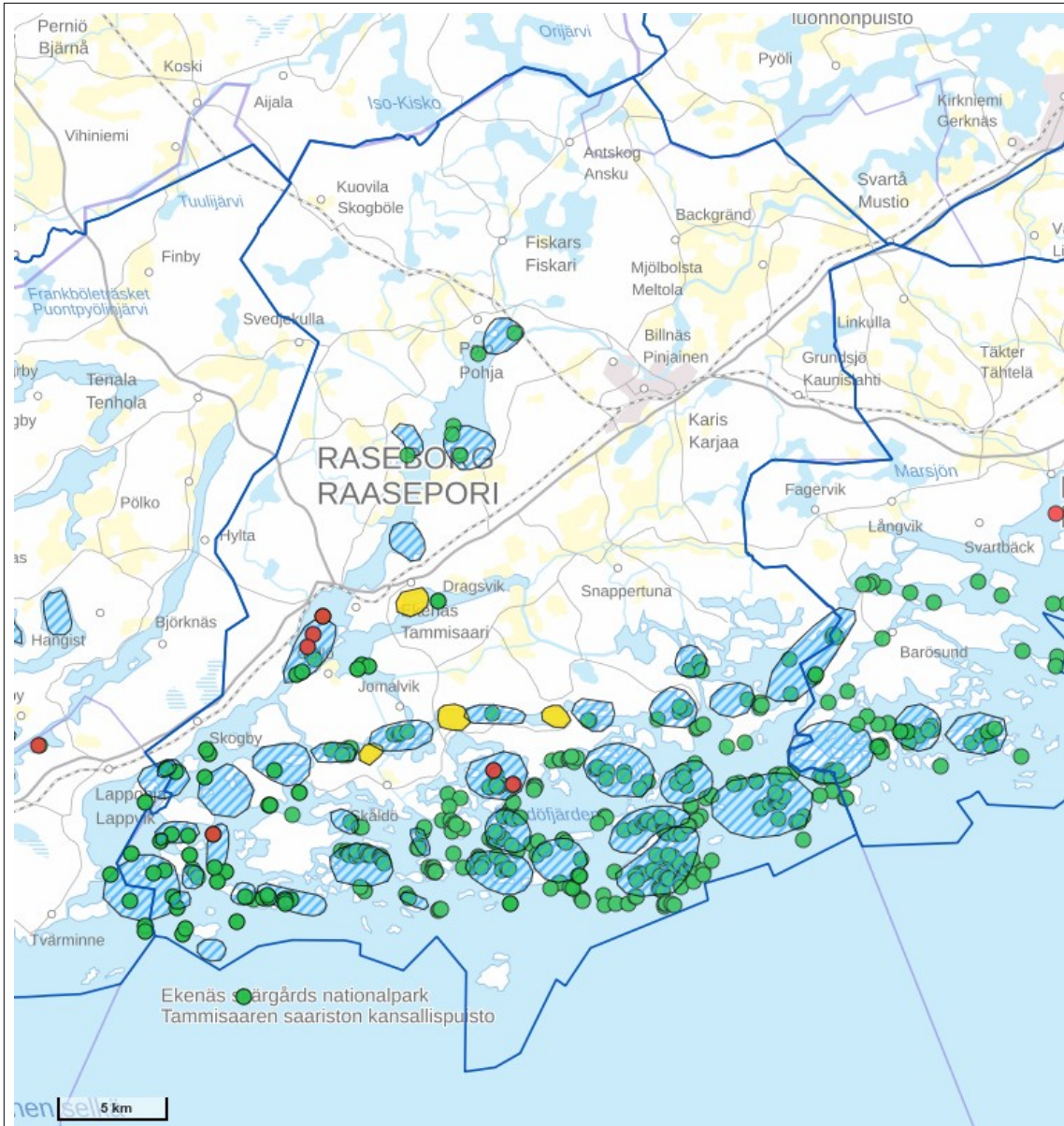
Tarkasteltaessa saalismääriä ahvenen osalta (kaavio 8), voidaan niiden perusteella todeta että merimetsoilla on erittäin suurella todennäköisyydellä vaikutusta ahvenkannan kehitykseen. Suuret merimetsoyhdyskunnat ja osa niiden käyttämiä lepopaikoista sekä syönnösalueista sijoittuvat juuri ahvenen kutualueille tai niiden välittömään läheisyyteen.

Hauen poikastuotantoalueet lähteenä VELMU-karttapalvelu

Kartan perusteella merimetsojen ruokailualueet ja hauen kutualueet menevät selkeästi päällekkäin. Tutkimusten (RKTL:n työraportteja 19/2013) mukaan haukea ei kuitenkaan esiinny selkeästi merimetsojen saalistilastoissa. Tämä johtunee selkeästi siitä että nuoret 6-25cm pituiset hauet viihtyvät hyvin kasvillisuuden seassa ja merimetso saalistaa pääosin avoimessa vedessä.

Kuhan poikastuotantoalueet lähteenä VELMU-karttapalvelu

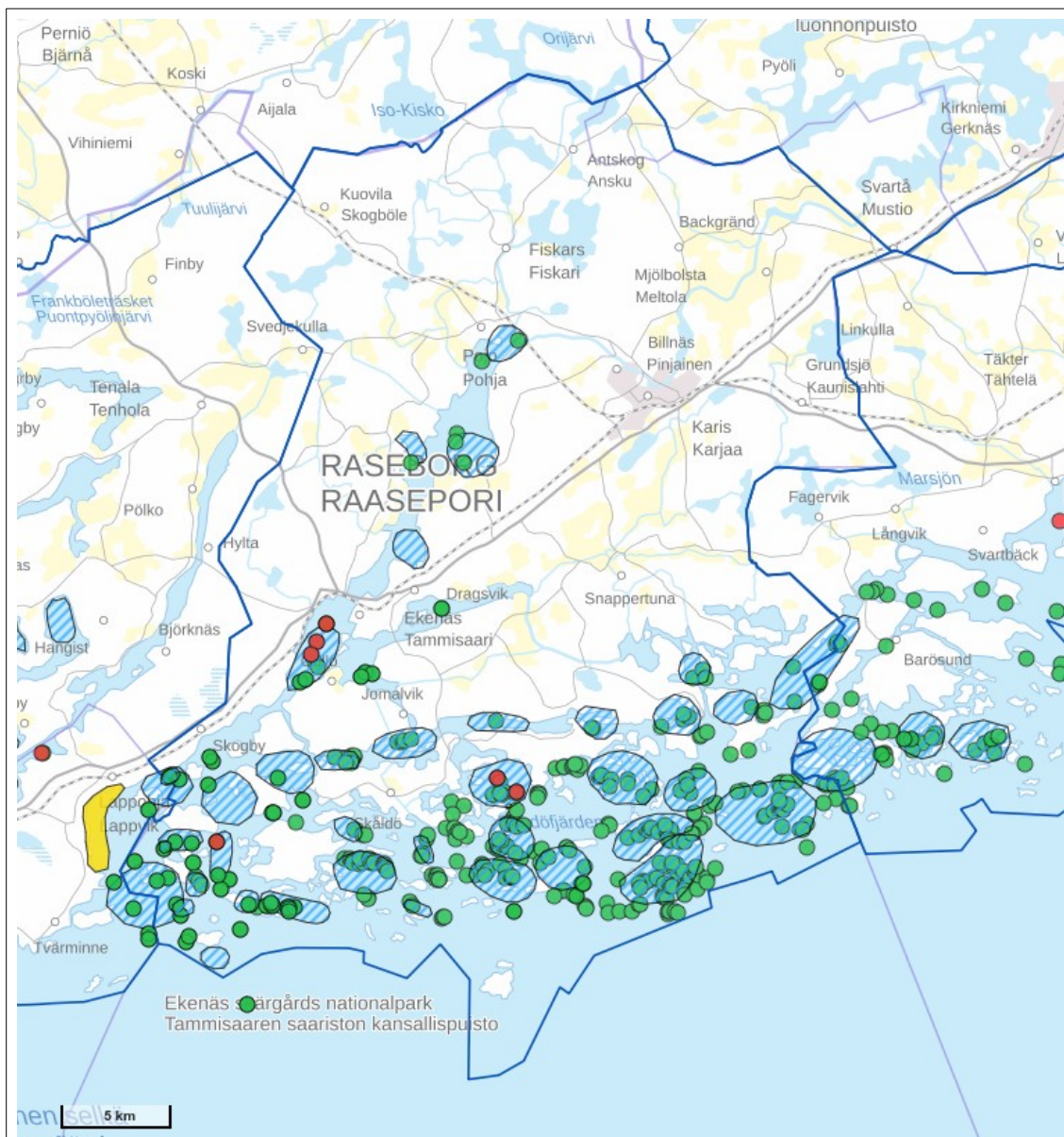

Kartta 7: Kuhan kutualueet verrattuna merimetsojen ruokailualueisiin ja lepopaikkoihin

(Kuhan kutualueet merkitty keltaisella)

Kuhan osalta tilanne näyttää siltä että merimetsojen saalistuspaine ei kohdistu kovin voimakkaana kuhaan. Tämä johtuu todennäköisesti siitä että merimetsojen ruokailualueet ja kuhan kutualueet eivät juurikaan mene päällekkäin.

Kampelan poikastuotantoalueet lähteenä VELMU-karttapalvelu

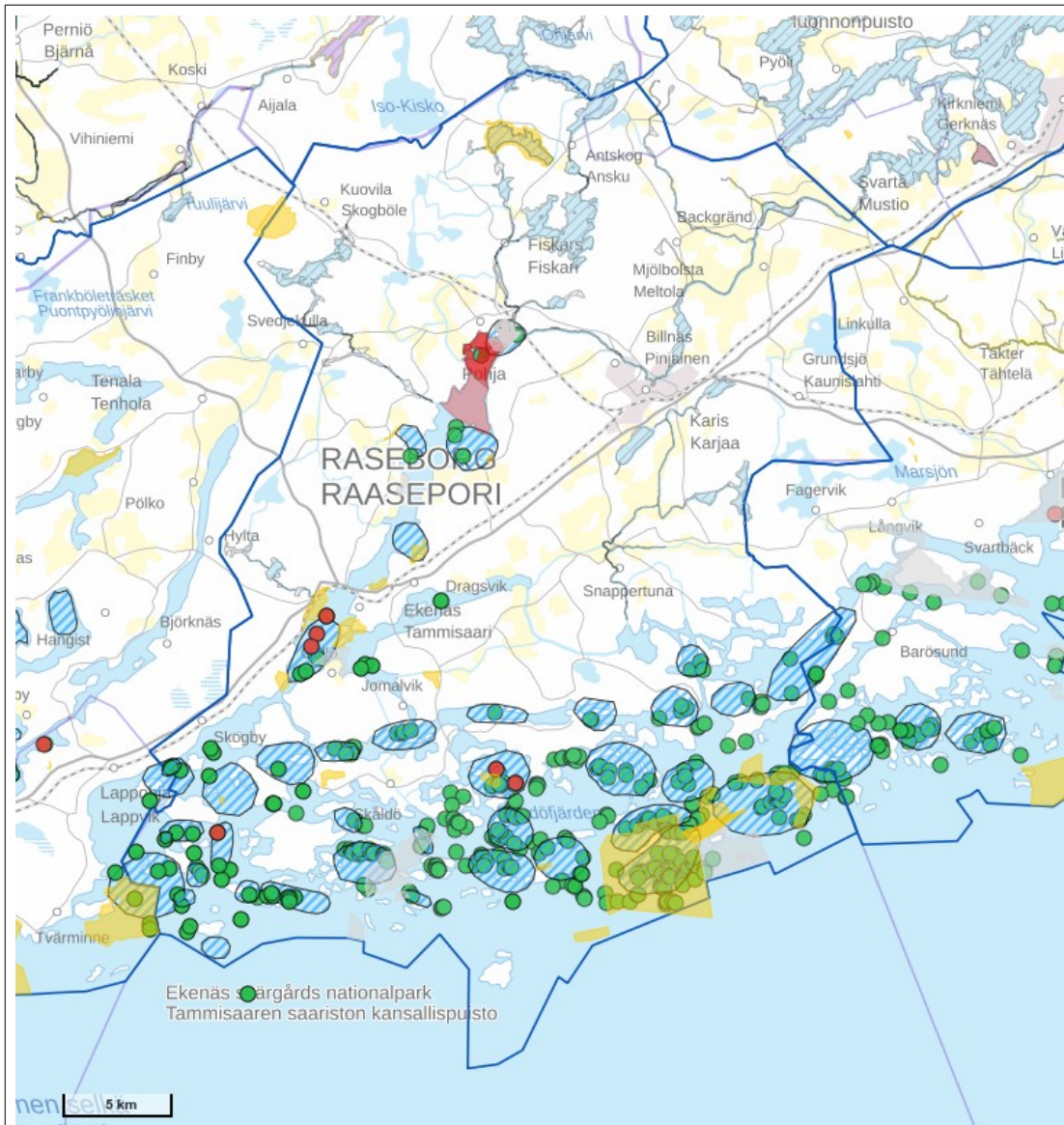
Kartta 8: Kampelan kutualueet verrattuna merimetsojen ruokailualueisiin ja lepopaikkoihin

(kampelan kutualueet merkitty keltaisella)

Kampelan osalta tilanne on haastava. Lappohjan alueella oleva kutualue on merimetsojen lepopaikkojen välittömässä läheisyydessä. Tämä saattaa vaikuttaa kampelan määrään alueella.

Kalastuskieltoalueet

Kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelmassa on esitetty rauhoitusalueita seuraavasti:

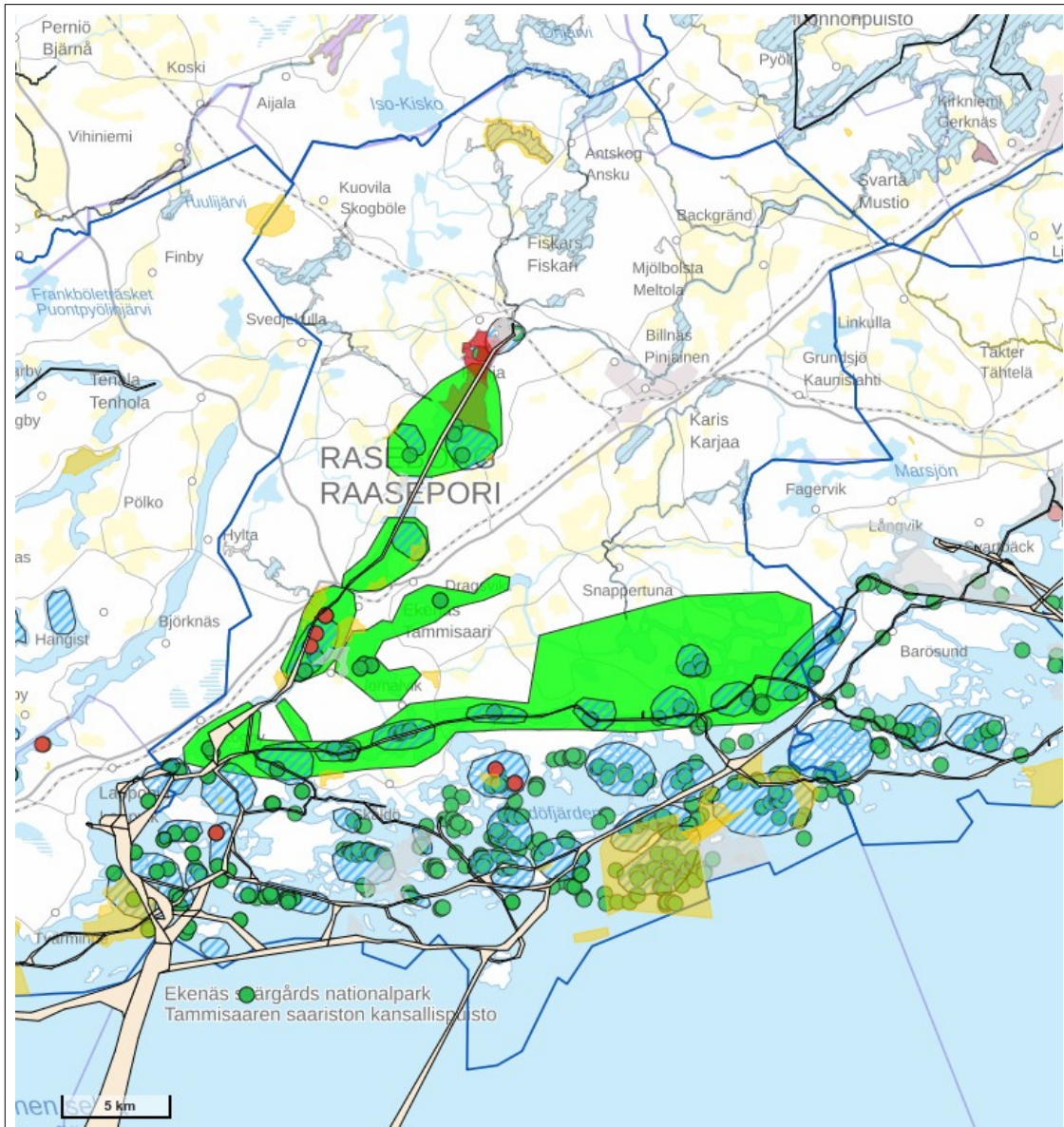
Kartta 9: Rauhoitusalueet verrattuna merimetsojen ruokailualueisiin ja lepopaikkoihin

(luonnonsuojelualueiden kalastuskielto merkitty kellertävällä tai harmaalla ja kalastuslain mukainen mustijoen pyydyskieltoalue punertavalla)

Kaupalliseen kalastukseen soveltuvat alueet

Kaupalliseen kalastukseen hyvin soveltuvat alueet (KL 13§) on määritelty käyttö ja hoitosuunnitelmassa ja kuvattu alla olevaan karttaan vaaleanvihreällä värillä.

Kalastuskieltoalueet on merkitty kartalle keltaisina ja perustuvat paikkatietopalvelun tietoihin. Lisäksi kartalla näkyy Mustijoen suulla oleva kalastuslakiin perustuva kieltoalue sekä väyläalueet katkoviivoituksella/harmaalla.

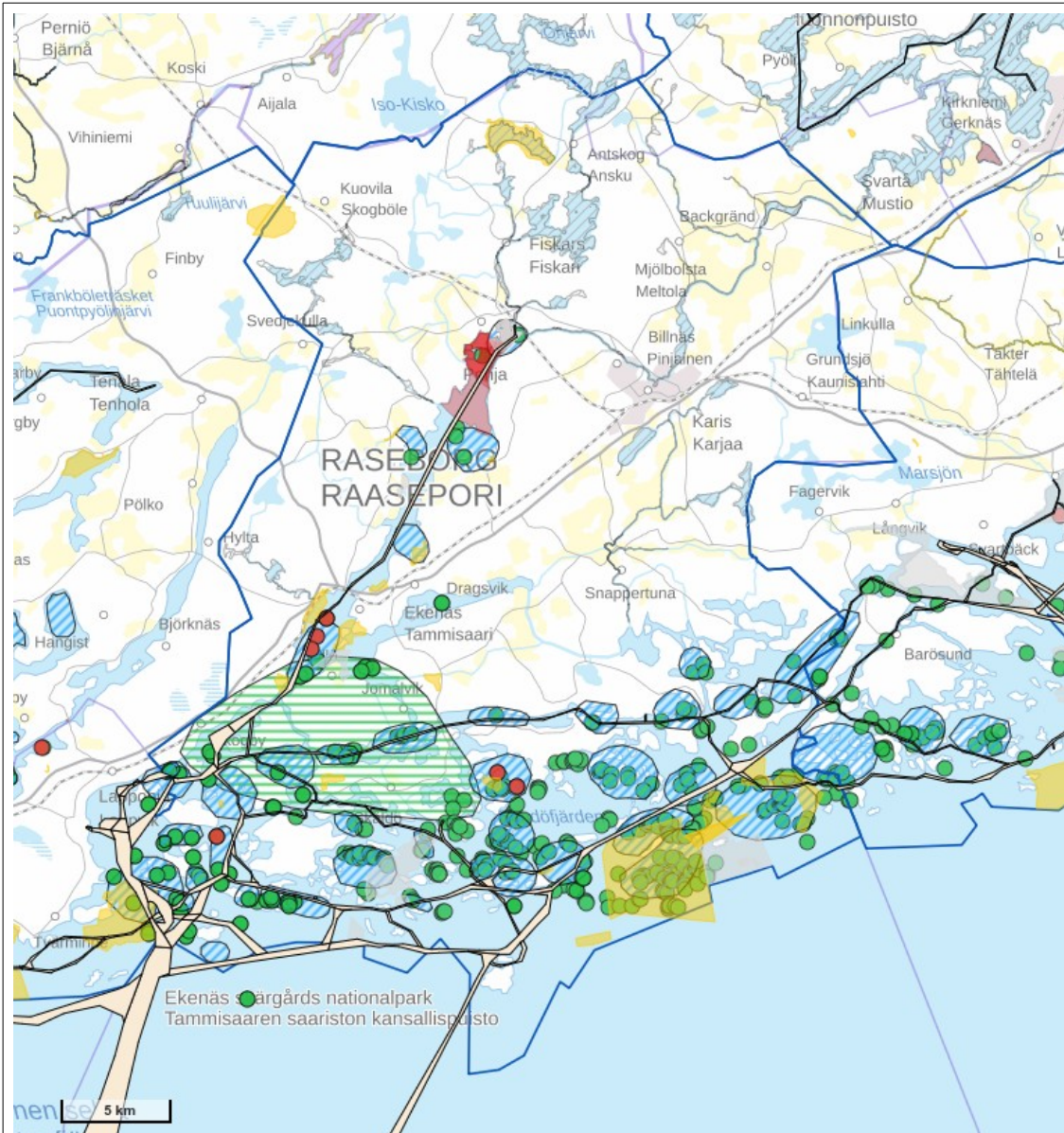
Kartta 10: Kaupalliseen kalastukseen soveltuvat alueet kattavat koko kalatalousalueen merialueen lukuunottamatta väyläalueita

(väyläalueet merkitty karttaan vaalealla pohjavärillä ja tummilla ääri viivoilla)

Kaupallisen kalastuksen vakiintuneet pyydysalueet

Nykyisin käytössä olevat vakiintuneet pyydysalueet ovat oleellisesti pienemmät kuin mitä käyttö- ja hoitosuunnitelmassa on esitetty.

Käytettävät pyydysalueet ovat merimetsojen suosimalla alueella yhdyskuntien välittömässä läheisyydessä ja linnut liikkuvat pyydyskalastukseen käytettävällä alueella läpi avovesikauden.

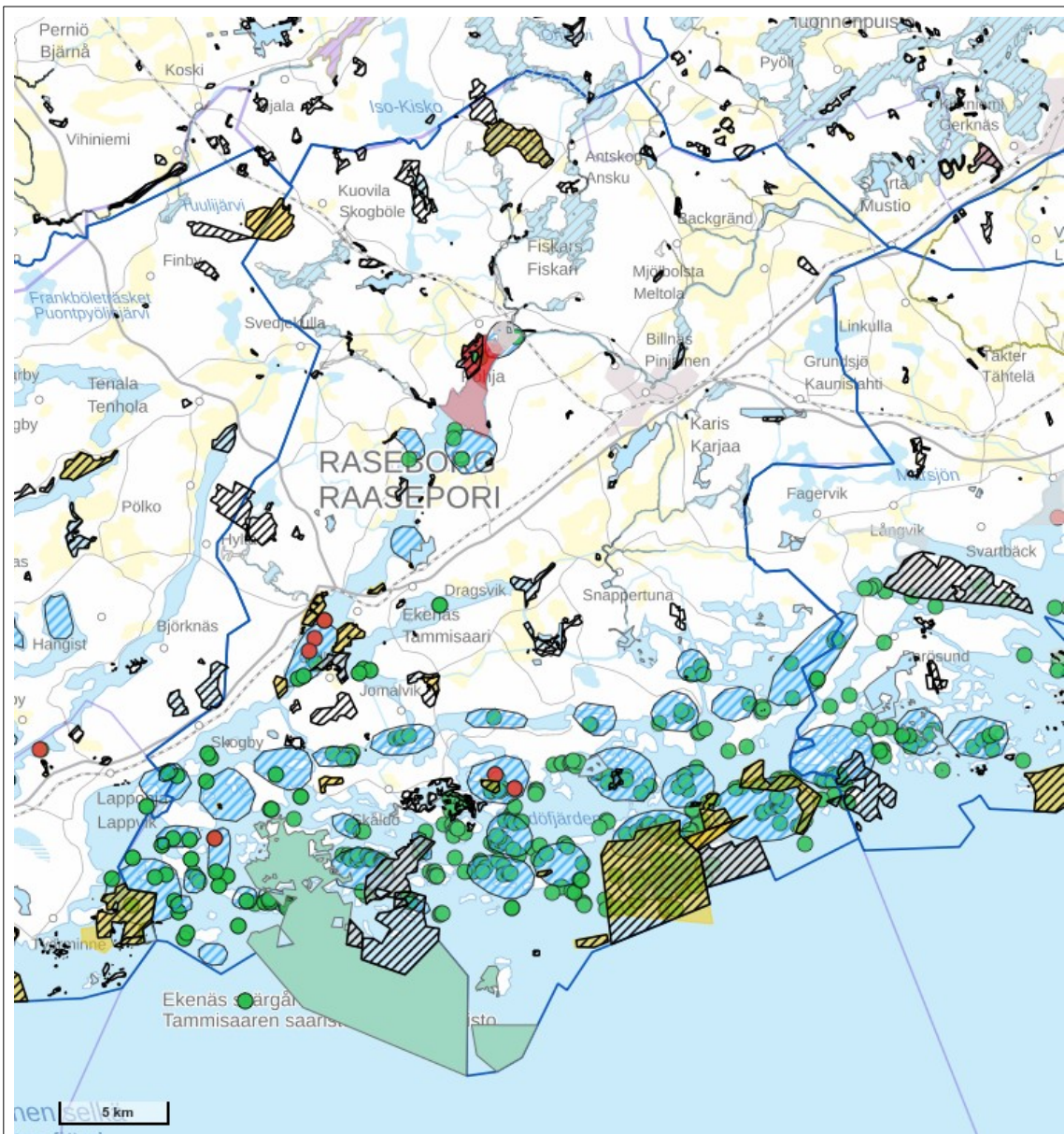
Kartta 11: Pyydysalueet verrattuna merimetsojen ruokailualueisiin ja lepopaikkoihin

(Pyydysalueet vihertävä vaakaviivoitus)

Kalastusmatkailuun soveltuvat alueet

Kalastusmatkailulle ei varsinaisesti ole eritelty käyttö- ja hoitosuunnitelmassa hyvin soveltuvaa aluetta koska vesialueiden omistus on hyvin rikkonaista. Alla olevalle kartalle on merkitty kalastuskieltoalueet jossa opastointia ei voida harjoittaa. Muilla alueilla voidaan toimia kalastuslain määrittelemän opaslujan turvin maksimissaan 6 hengen ryhmillä.

Kartalla on esitetty keltaisella kalastuskieltoalueet. Lisäksi kartalla on esitetty sekä yksityiset että valtion luonnonsuojelualueet. Niillä voidaan opastointia harjoittaa mikäli luonnonsuojelualueen rauhoitus päätöksessä ei ole kalastusta kielletty.

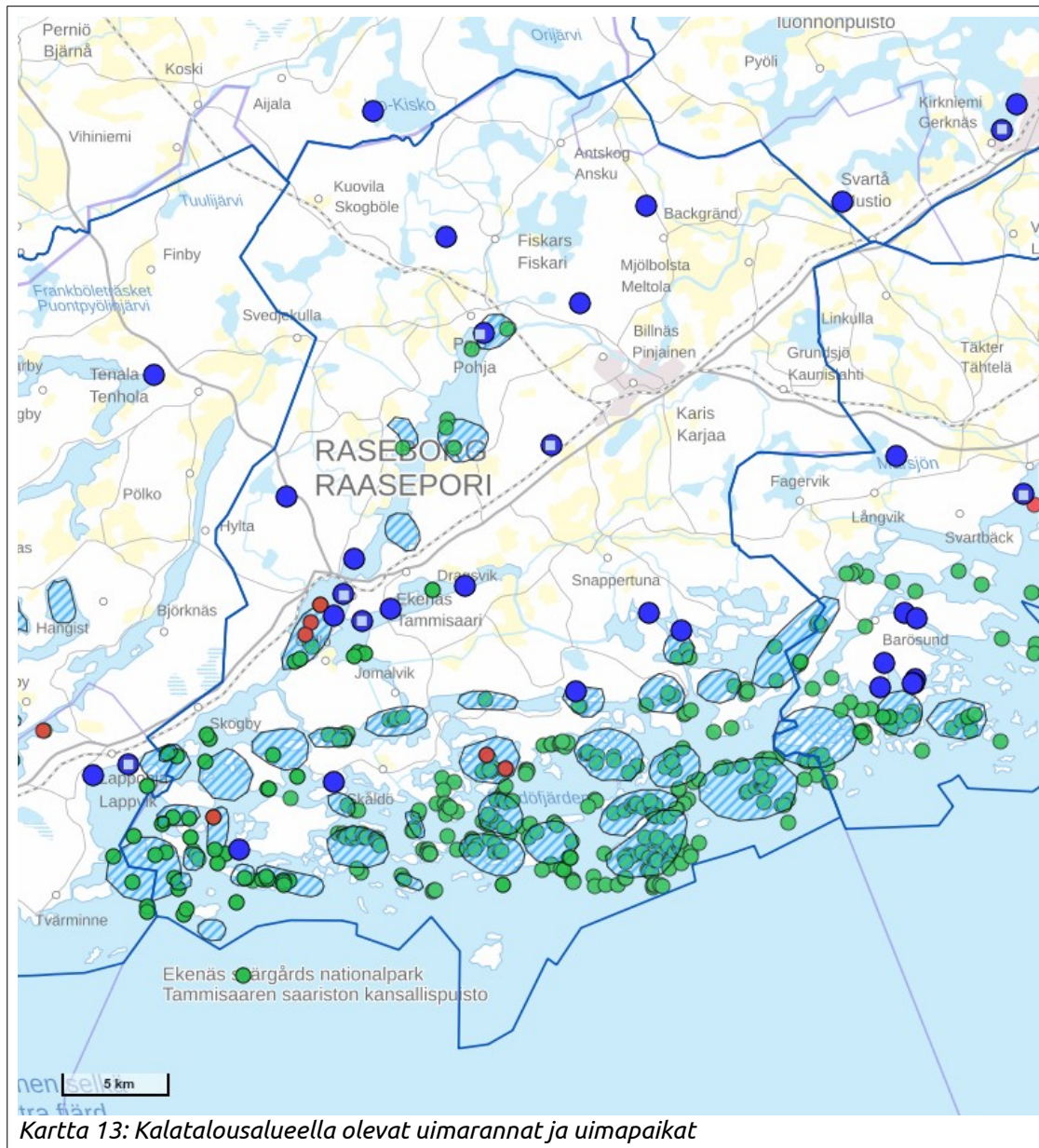

Kartta 12: Kalastusmatkailulle soveltuvat alueet verrattuna merimetsojen ruokailualueisiin ja lepopaikkoihin

(Luonnonsuojelualueet merkitty mustalla vinoviivituksella tai yksivärisellä vihertävällä taustalla)

Vahinkojen kuvaus

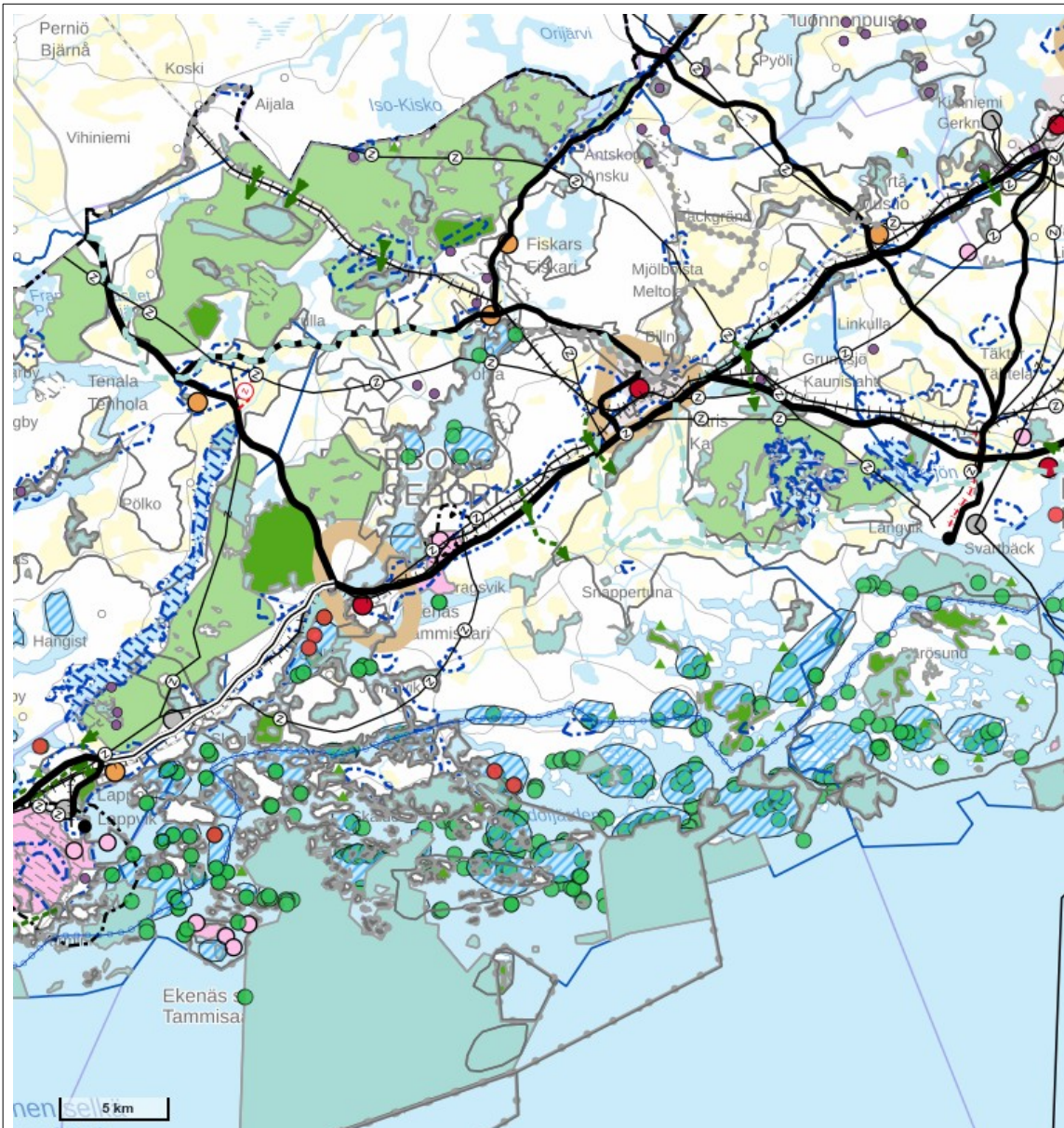
Kansanterveys ja yleinen turvallisuus

Kalatalousalueella on useita uimarantoja ja uimapaikkoja jotka sijaitsevat joko merimetsoyhdyskuntien välittömässä läheisyydessä tai merimetsojen vakiintuneiden ruokailualueiden läheisyydessä.

Merimetsojen uloste heikentää veden laatua ja yhdyskunnista aiheutuu hajuhaittoja koska ne sijaitsevat esimerkiksi Tammisaaren rannoilla yhdyskunnista koilliseen eli suoraan vallitsevaan tuulensuuntaan verrattuna tuulen alla.

Alla olevassa kartassa on Uudenmaan maakuntakaavan merkinnät. Kuten kartalta nähdään, varsinkin Tammisaaren eteläpuolella olevat yhdyskunnat ovat asuinalueiksi määritettyjen alueiden välittömässä läheisyydessä. Sama tilanne on Pohjanpitäjänlahden rannoilla. Merimetsojen ruokailualueet ovat asuin ja viljelyalueiden keskellä.

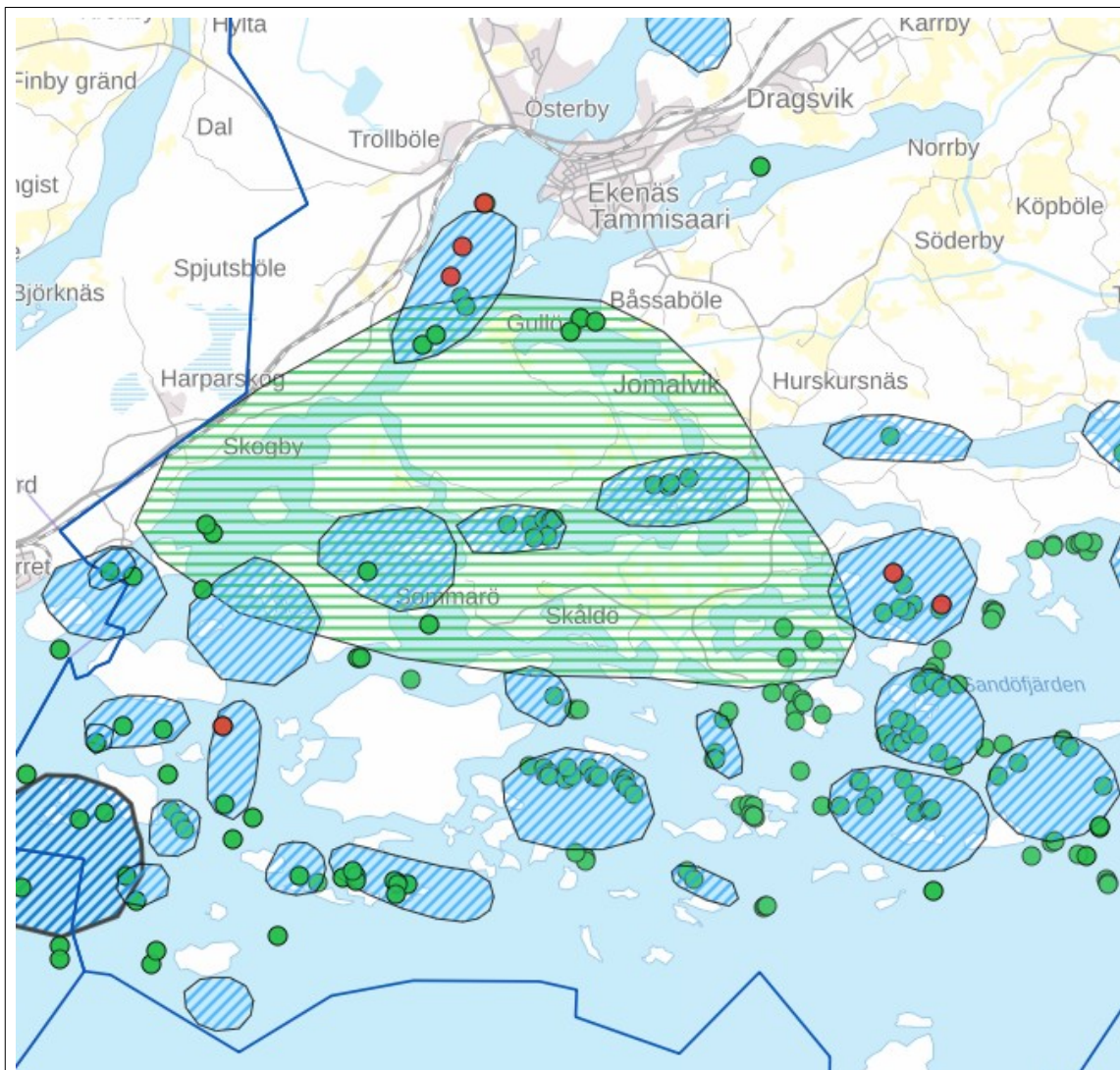
Kartta 14: Uudenmaan maakuntakaava kalatalusalueen alueelta

Vakavan vahingon estäminen

Kaupalliselle kalastukselle aiheutuva vakava vahinko

Yhdyskunnat Tammisaaren eteläpuolella ovat kaupallisen kalastuksen käyttämän vakiintuneen pyydysalueen välittömässä läheisyydessä.

Saalistilastojen perusteella on havaittavissa että merimetsokannan kasvaessa on sekä ahven- että siikasaaliin määrä laskenut selkeästi.

Kartta 15: Kaupallisen kalastuksen käyttämä alue ja merimetsoyhdyskunnat sekä lepopaikat pesintäajan ulkopuolella.

Kasviston ja eläimistön suojeleminen

Siika

Siikatyöryhmän mietinnössä (Siikatyöryhmä Helsinki 2013 Työryhmämuistio mmm 2013:2) todetaan seuraavasti:

Merelliset siikakannat muodostavat tärkeän kalavaran sekä ammattikalastukselle että vapaa-ajankalastukselle. Ammattikalastuksessa merestä saadun siikasaaliin ensikäden arvo oli vuonna 2011 n.

2,8 miljoonaa euroa ja vapaa-ajankalastuksen saaliin vastaava arvo n. 1,5 miljoonaa euroa. Siikasaaliin arvo muodosti n. 27 % rannikolla harjoitettavan ammattikalastuksen saaliin kokonaisarvosta, johon ei ole laskettu mukaan silakka-, kilohaili- ja turskasaalista. Näin ollen siikakantojen hoito ja siikaan kohdistuvan kalastuksen säätely muodostavat tärkeän osan kaupallisesta kalastuksesta

Saalismäärien perusteella kaupalliselle kalastukselle merkittävä siikasaalis on pienentynyt seurantajakson aikana merkittävästi. Samaan aikaan alueen merimetsokanta on kasvanut voimakkaasti. Näyttää erittäin vahvasti siltä että merimetsokannan runsastuminen on vaikuttanut uhanalaiseen siikakantaan.

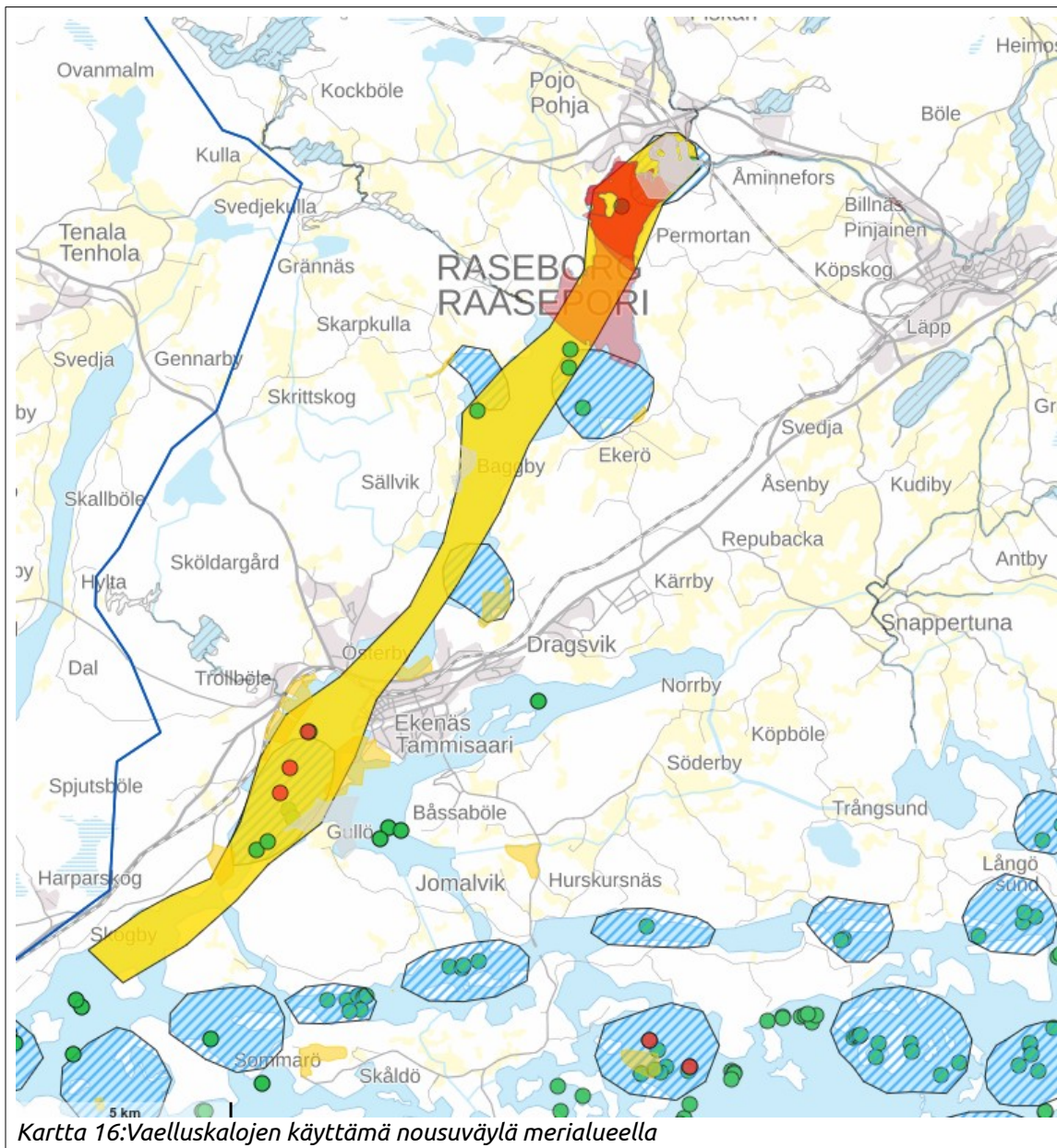
Vaelluskalat

Käyttö- ja hoitosuunnitelmassa on erikseen todettu Tammisaaren eteläpuolisten kapeikkojen ja Pohjanpitäjänlahden olevan vaelluskalojen käyttämä reitti merelle.

Kalatalousalue katsoo, että nykyisestä viidestä vaelluskalavesistä ainoastaan Mustionjoessa ja Fiskarsinjoessa vaelluskalat käyttävät vesistöä merkittävästi vaellusreittinään. Kullaanjärven vesistö on potentiaalinen vaelluskalavesistö, siellä tulisi selvittää lisääntykö taimen nykyisin vesistössä. Grabbskog Storträsketin vesistö ja Raaseporinjoki eivät nykyisten tietojen mukaan täytä vaelluskalavesistön kriteeriä. Kalastusalue voi tarvittaessa suunnittelukaudella ehdottaa kalastusmääräyksiä vaelluskalojen alasvaelluksen suojelemiseksi ja siirtymiseksi avomerelle. Näiden kalastusasetusehdotusten olisi perustuttava tutkimuksista saatuihin tietoihin.

Kartalta näkyy selkeästi kuinka merimetsoyhdyskunnat sekä ruokailualueet sijoittuvat suoraan vaelluskalojen käyttämälle reitille.

Erityisesti tämä vaikuttaa sekä lohen että taimenen jokipoikasten vaellukseen merelle.

Lisäksi kalatalousalue panostaa voimakkaasti vaelluskalojen lisääntymismahdollisuuksien kehittämiseen:

Vaelluskalojen nousun mahdollistamiseksi Mustionjokeen kalateiden rakentamista kahteen ylimpään voimalaitospatoon Mustionkoski ja Peltokoskeen edistetään. Lisäksi Mustionjoen-Karjaanjoen alueella tehdään virtavesikunnostuksia kutualueiden lisäämiseksi Freshabit LIFE IP -hankkeessa, johon kalatalousalue osallistuu. Kalatiehankkeissa ja virtavesikunnostuksissa otetaan huomioon uhanalaiset jokihelmisimpukka ja vuollejokisimpukka. Vuollejokisimpukat siirretään tarvittaessa kunnostusten alta turvaan. Samoin huomioidaan muut luontodirektiivin lajit. Fiskarsinjoen luonnonvaraisen taimenkannan vahvistamiseksi ja sen elinalueen laajentamiseksi vesistöalueella on tehty viime vuosina kotiutusistutuksia, ja taimenen poikastuotantoon soveltuvien koski- ja virta-alueiden sekä purovesien kunnostuksien toteutus on aloitettu Riverkeepers Oy:n toimesta. Kalastuskielto, joka on ollut voimassa syksyllä ja jonka entinen Pohjan kalastusalue perusti jokisuualueelle ja Borgbyträsketiin, esitetään jatkettavaksi meritaimenen kutunousun turvaamiseksi. Esitetyt toimenpiteet tukevat kansallisen lohi- ja meritaimenstrategian tavoitteita.

Ehdotetut torjuntatoimenpiteet ja niiden perustelut

Ampuminen

Merimetso on hyvin arka lintu, tyypillisesti linnut lähtevät lentoon jo lähes 100 metrin päästä veneen lähestyessä.

- Haulikolla ampuminen edellyttäisi 20-30 metrin ampumamatkoja, joka ei lintujen arkuuden takia tule onnistumaan mikäli metsästystä harjoittaa yksittäinen metsästäjä.
- Kiväärin käyttö meriolosuhteissa saaristossa ei ole suositeltavaa siihen liittyvän suuren turvallisuusriskin takia. Metsästyskiväärin luoti on vaarallinen 3-5 kilometriä ja saattaa ottaa kimmokkeen mihin tahansa.
- Ampuminen edellyttää selkeästi koordinoitua seuruemetsästystä jossa suunnitellaan kokonaisuutena kuinka haluttu määrä lintuja saadaan ammuttua.
- Suurempien vahinkojen estämiseksi ja vähentämiseksi pitää olla mahdollista ampua vuosittain vähintään sama määrä lintuja kuin nuoria lintuja selviää seuraavaan kevääseen. Tämä tarkoittaa Tammisaari-Pohjan kalatalousalueella nykytasolla noin 750 linnun ampumista vuosittain. Tämä määrä vastaa noin puolta vuosittaisesta poikastuotannosta koska pelkästään Raaseporin alueella on ollut vuosittain noin 500-700 pesää.

Häirintä

Häirintä ei ratkaise kannan kasvamisesta aiheutuvia ongelmia. Häirinnällä vain siirretään yhdyskuntaa uudelle alueelle jossa aiheutetut vahingot jatkuvat.

Pesintätulosten heikentäminen

Ongelmapaikkoihin syntyvien yhdyskuntien kasvun rajoittaminen esimerkiksi munia öljymällä vaatii toistuvia toimenpiteitä jotta sillä saavutetaan tuloksia. Lintu on kuitenkin kohtuu pitkäikäinen joten pesinnän pitää toistuvasti epäonnistua jotta yhdyskunnan koko ei kasva. Lisäksi osalla alueen yhdyskunnista on puupesiä jolloin öljyminen ei ole mahdollista.

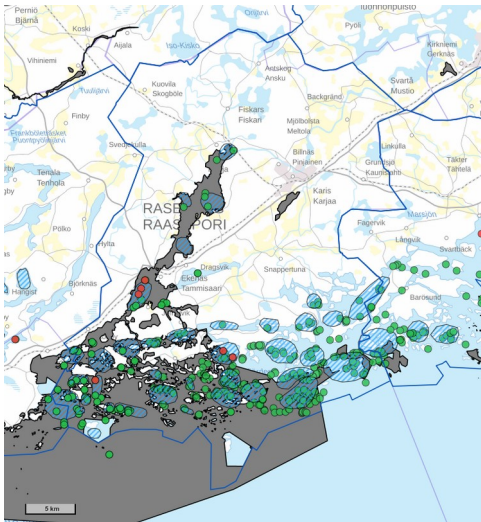
Suojelualueet ja muiden luontoarvojen huomioiminen

Ampuminen kohdistetaan pesinnän jälkeen kalatalousalueen alueella liikkuviin merimetsoparviin joissa on mukana vanhempia aikuisia lintuja ja nuoria saman kesän poikasia, tai edellisen kesän poikasia jotka eivät vielä ole pesineet. Ampuminen voidaan aloittaa elokuun alussa häiritsemättä muita lintuja Jolloin on parhaat mahdollisuudet rajoittaa kantaa ja syyskuu sekä lokakuun alkupuoli koska silloin linnut liikkuvat suurissa parvissa alueella. Ampumiseen parhaiten soveltuvat alueet ovat yhdyskuntien välittömässä läheisyydessä sekä levähdyspaikkojen ympärillä.

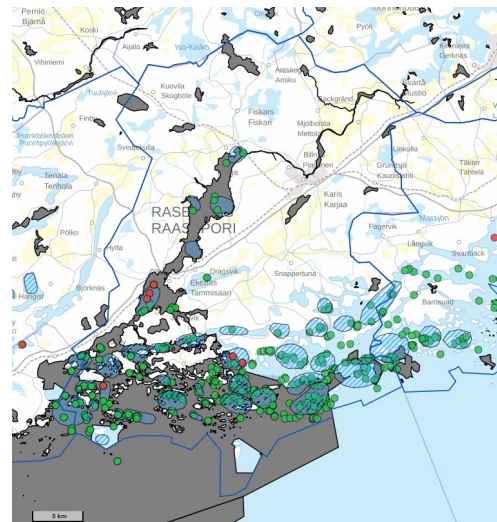
Tammisaaren ympäristössä ja eteläpuolella on Natura 2000 verkoston mukaisia suojelualueita. (SPA = Special Protection Areas, Lintudirektiivin mukaiset erityiset suojelualueet)

Lisäksi Tammisaarta ympäröivillä alueilla on Natura 2000 verkoston perusteella määriteltyjä suojelualueita (SAC= Special Areas of Conservation, Erityisen suojelutoimien alue luontodirektiivin mukaisesti)

Alueet on määritelty FI0100005 Tammisaaren ja Hangon saariston ja Pohjanpitäjänlahden merensuojelualue SAC/SPA päätöksen mukaisesti. Päätöksessä ei ole mainintaa merimetsosta (*Phalacrocorax carbo sinensis*)

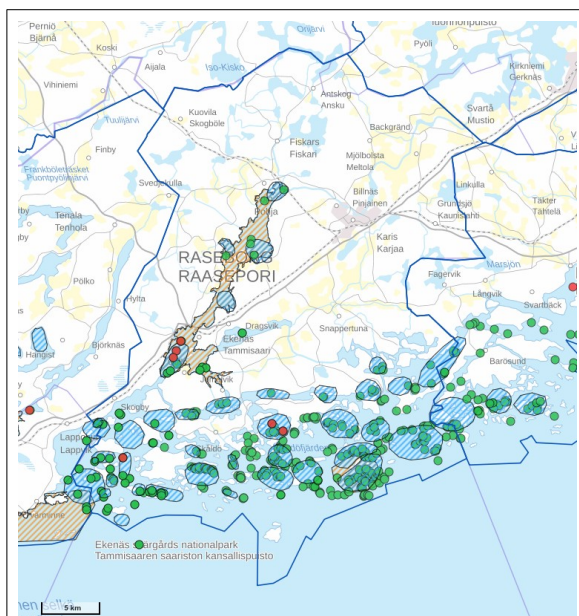

Kartta 17: Natura 2000 verkoston mukaisia suojelualueita (SPA Lintudirektiivin mukaisia erikois suojelualueita)

Kartta 18: Natura 2000 verkoston SAC määritelmän mukaiset suojelualueet

Alla (kartta 19) Kalatalousalueella olevan EMMA-alueen sijainti. Alueen perusteluissa on määritelty seuraavasti Pohjanpitäjänlahden osalta:

Kartta 19: Tammisaari-Pohjan kalatalousalueella olevat EMMA alueet

Erityinen tärkeys lajin elinkierrossa

Alue on tärkeä kaupallisesti merkittävälle kalakannoille: ahvenelle, kuhalle ja hauelle, mutta myös meritaimenelle (CR) ja vaellussiialle (EN), ja tulevaisuudessa mahdollisesti myös lohelle (VU). Fiskarsinjokeen on kotiutettu meritaimenkantaa (CR), joka lisääntyy joessa. Karjaanjoki on merkittävä vaellussiian (EN) alkuperäinen lisääntymisalue. Karjaanjoki on ollut merkittävä meritaimen- (CR) ja lohijoki (VU), mutta neljä vaellusestettä ja lisääntymisalueiden vähäisyys estävät luonnonlisääntymisen tällä hetkellä. Karjaanjoen kalatien valmistuminen voi kasvattaa alueen merkitystä vaelluskalalajeille.

Tärkeys uhanalaiselle tai taantuvalle lajille tai luontotyyppille

Meritaimen (CR), vaellussiika (EN)
Vuollejokisimpukka (VU, suursimpukat)